

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 18ης Ιανουαρίου 2023^{*i}

«ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ – Δαπάνες που αποκλείονται από τη χρηματοδότηση – Δαπάνες τις οποίες πραγματοποίησε η Ρουμανία – Εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013 – Μέθοδοι υπολογισμού των ποσοστών στήριξης για το επιμέρους μέτρο “1α” του μέτρου 215 – Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των “χοίρων πάχυνσης” και “μικρών θηλυκών χοίρων” – Αύξηση τουλάχιστον κατά 10 % του διαθέσιμου χώρου που παρέχεται για κάθε ζώο – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη – Ασφάλεια δικαίου – Νομικός χαρακτηρισμός πραγματικών περιστατικών – Άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ’ εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 907/2014 – Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών»

Στην υπόθεση T-33/21,

Ρουμανία, εκπροσωπούμενη από τις E. Gane και L.-E. Βαζαγοί,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την J. Aquilina και τους A. Biolan και M. Kaduczak,

καθής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο, κατά τις διασκέψεις, από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise (εισηγητή) και J. Martín y Pérez de Nanclares, δικαστές,

γραμματέας: I. Kurme, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Ιουλίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

Απόφαση

- 1 Με την προσφυγή που άσκησε δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, η Ρουμανία ζητεί την ακύρωση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2020/1734 της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2020, για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2020, L 390, σ. 10), κατά το μέρος που αφορά τον αποκλεισμό ορισμένων δαπανών που πραγματοποίησε η Ρουμανία για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019, ύψους 18 717 475,08 ευρώ (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Ιστορικό της διαφοράς

- 2 Με την απόφαση C(2008) 3831 της 16ης Ιουλίου 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ρουμανίας για την περίοδο 2007-2013 (στο εξής: ΕΠΑΑ 2007-2013).
- 3 Στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, το ρουμανικό Υπουργείο Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης διαβίβασε στην Επιτροπή αίτημα αναθεώρησης του ΕΠΑΑ 2007-2013, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2006, L 368, σ. 15). Μία εκ των τροποποιήσεων που προτάθηκαν ήταν η εισαγωγή του μέτρου 215 – Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων (στο εξής: μέτρο 215). Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, προβλέφθηκαν αντισταθμιστικές ενισχύσεις για το διαφυγόν εισόδημα και το πρόσθετο κόστος στο οποίο υποβλήθηκαν οι πτηνοτρόφοι και οι χοιροτρόφοι οι οποίοι, σύμφωνα με το ΕΠΑΑ 2007-2013, ανέλαβαν εθελοντικά την εφαρμογή ορισμένων προτύπων στον τομέα της καλής διαβίωσης των ζώων. Η ενίσχυση χορηγήθηκε στο πλαίσιο πολυετών δεσμεύσεων που ανέλαβαν οι γεωργοί για ελάχιστο διάστημα πέντε ετών.
- 4 Με την επιστολή ARES(2011) 1344895 της 13ης Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Ρουμανία ότι έλαβε και εξέτασε την πρόταση τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013. Διευκρίνισε δε ότι, ως είχε, η πρόταση τροποποίησης δεν ήταν αποδεκτή και ζήτησε διευκρινίσεις. Ειδικότερα όσον αφορά το μέτρο 215, η Επιτροπή αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στις μεθόδους υπολογισμού των ποσοστών στήριξης για το μέτρο 215 και ζήτησε διορθώσεις.
- 5 Στις 22 Μαρτίου 2012, οι ρουμανικές αρχές ανήρτησαν τις αναθεωρημένες μεθόδους υπολογισμού στο σύστημα διαχείρισης κονδυλίων της Ένωσης SFC2007.
- 6 Με την επιστολή ARES(2012) 411175 της 4ης Απριλίου 2012, η Επιτροπή ενέκρινε την έβδομη τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένου του μέτρου 215. Κατά την εν λόγω επιστολή, «[ο]ι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέτασαν τις προτεινόμενες τροποποιήσεις» και έκριναν ότι «οι τροποποιήσεις [...] [ήταν] σύμφωνες με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού [(ΕΚ) 1698/2005 [του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2005, L 277, σ. 1)] και του κανονισμού 1974/2006» και ότι, «[ε]πομένως, οι προτάσεις γίνοντ[αν] δεκτές».

- 7 Με την εκτελεστική απόφαση C(2012) 3529 final της Επιτροπής, της 25ης Μαΐου 2012, τροποποιήθηκε το ΕΠΑΑ 2007-2013 και εισήχθη το μέτρο 215.
- 8 Από τις 18 έως τις 29 Μαΐου 2015, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποίησε αποστολή ελέγχου στη Ρουμανία και διαπίστωσε σφάλματα στις πληρωμές που είχαν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου 215. Σύμφωνα με τις προκαταρκτικές του διαπιστώσεις, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στις ρουμανικές αρχές στις 18 Σεπτεμβρίου 2015, διαπιστώθηκαν σφάλματα στη μέθοδο υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διαφόρων επιμέρους μέτρων του μέτρου 215. Τα σφάλματα αυτά οδήγησαν στη χορήγηση υπεραντιστάθμισης στους γεωργούς και, ως εκ τούτου, σε παράβαση του άρθρου 40 του κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2005, L 277, σ. 1). Μεταξύ των επιμέρους μέτρων του μέτρου 215 που αφορούσαν οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ήταν το επιμέρους μέτρο «1α»: «χοίροι πάχυνσης», «μικροί θηλυκοί χοίροι» και «χοιρομητέρες» – Αύξηση τουλάχιστον κατά 10 % του διαθέσιμου χώρου που διατίθεται σε κάθε ζώο (μόνο για τους «χοίρους πάχυνσης» και τους «μικρούς θηλυκούς χοίρους») (στο εξής: επίδικο επιμέρους μέτρο).
- 9 Με την επιστολή αριθ. 493 της 7ης Ιανουαρίου 2016 και την επιστολή E7324 της 24ης Μαρτίου 2016, οι ρουμανικές αρχές ζήτησαν την υποστήριξη της Επιτροπής προκειμένου να ανευρεθεί λύση και επισήμαναν ότι το ΕΠΑΑ 2007-2013 δεν μπορούσε πλέον να τροποποιηθεί κατά το χρονικό σημείο των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι στις 18 Σεπτεμβρίου 2015.
- 10 Στην επιστολή του της 25ης Ιανουαρίου 2016, το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ότι οι δαπάνες για το επίδικο επιμέρους μέτρο δεν ήταν επιλέξιμες, για τον λόγο ότι η μέθοδος υπολογισμού των εφαρμοσθέντων ποσοστών στήριξης ήταν εσφαλμένη.
- 11 Αφού εξέτασε τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τις απαντήσεις των ρουμανικών αρχών, η Επιτροπή αποφάσισε να διενεργήσει έναν πρώτο διοικητικό έλεγχο, με στοιχεία αναφοράς RD 2/2016/031/RO, σχετικά με το μέτρο 215 για την καλή διαβίωση των ζώων στη Ρουμανία για τα οικονομικά έτη 2014 έως 2016 (στο εξής: πρώτος έλεγχος).
- 12 Με την επιστολή ARES(2016) 1403661 της 21ης Μαρτίου 2016, η Επιτροπή έκρινε ότι οι πληρωμές που αφορούσαν ιδίως το επίδικο επιμέρους μέτρο περιείχαν συστηματικά σφάλματα και δεν ήταν σύμφωνες με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Η Επιτροπή ζήτησε από τις ρουμανικές αρχές να παράσχουν περισσότερες πληροφορίες, ιδίως σχετικά με το εν λόγω επιμέρους μέτρο. Ειδικότερα, με βάση τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της, φαινόταν να μην έχει διενεργηθεί βασικός έλεγχος και οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω επιμέρους μέτρου φαινόταν να χαρακτηρίζονται από εκτεταμένες παρατυπίες που μπορούσαν να καταστήσουν τις αντίστοιχες δαπάνες μη επιλέξιμες για τη χρηματοδότηση της Ένωσης.
- 13 Με την επιστολή ARES(2017) 1331659 της 14ης Μαρτίου 2017, η Επιτροπή ζήτησε από τις ρουμανικές αρχές να υπολογίσουν εκ νέου τα ποσοστά ενίσχυσης και πρότεινε την εφαρμογή δημοσιονομικής διόρθωσης για τα οικονομικά έτη 2014 έως 2016. Συγκεκριμένα, πρότεινε, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή κατ' αποκοπήν δημοσιονομικής διόρθωσης ύψους 25 % στις δαπάνες που προκύπτουν από τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις που πραγματοποίησε ο ρουμανικός

- διαπιστευμένος οργανισμός στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου και διορθώσεις που υπολογίζονται κατά περίπτωση για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο επιμέρους μέτρων διαφορετικών από το επίδικο.
- 14 Οι ρουμανικές αρχές κίνησαν διαδικασία συμβιβασμού με στοιχεία αναφοράς 17/RO/796 (στο εξής: διαδικασία 17/RO/796) για το ποσό των 28 087 745,37 ευρώ σχετικά με τις ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου κατά τα οικονομικά έτη 2014 έως 2016.
  - 15 Στην έκθεσή του στο πλαίσιο της διαδικασίας 17/RO/796, η οποία περιλαμβάνεται στην επιστολή ARES(2017) 4685136 της 26ης Σεπτεμβρίου 2017, το όργανο συμβιβασμού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια κατ' αποκοπήν διόρθωση 25 % δεν ήταν δικαιολογημένη, για τον λόγο, μεταξύ άλλων, ότι από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης δεν μπορούσε να συναχθεί έλλειψη βασικού ελέγχου (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω), και εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με την εφαρμογή διόρθωσης για την περίοδο πριν από την ημερομηνία κοινοποίησης των προκαταρκτικών διαπιστώσεων της αποστολής ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
  - 16 Στην τελική της θέση, η οποία περιλαμβάνεται στην επιστολή ARES(2018) 1348956 της 12ης Μαρτίου 2018 και στη συνοπτική έκθεση ARES(2018) 2487854 της 16ης Μαΐου 2018, η Επιτροπή ενέμεινε, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμά της ότι οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου χορηγήθηκαν κατά παράβαση του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005.
  - 17 Στις 13 Ιουνίου 2018, η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/873, για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2018, L 152, σ. 29). Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή εφάρμοσε, μεταξύ άλλων, στη Ρουμανία κατ' αποκοπήν δημοσιονομική διόρθωση ύψους 25 %, που αντιστοιχεί σε ποσό 13 184 846,61 ευρώ για τα οικονομικά έτη 2015 και 2016, λόγω της υπερεκτίμησης του ποσού των ενισχύσεων που κατέβαλε ο ρουμανικός διαπιστευμένος οργανισμός στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου σχετικά με το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).
  - 18 Η Ρουμανία άσκησε προσφυγή με αίτημα τη μερική ακύρωση της εκτελεστικής απόφασης 2018/873. Η προσφυγή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της με τη διάταξη της 30ής Απριλίου 2019, Ρουμανία κατά Επιτροπής (T-530/18, EU:T:2019:269). Η αίτηση αναιρέσεως της Ρουμανίας κατά της εν λόγω διάταξης απορρίφθηκε με την απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2020, Ρουμανία κατά Επιτροπής (C-498/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:686).
  - 19 Μετά το κλείσιμο του οικονομικού έτους 2016, η Επιτροπή διενήργησε νέο έλεγχο, με στοιχεία αναφοράς RD 2/2018/031/RO, ο οποίος αφορούσε τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019 (στο εξής: δεύτερος έλεγχος). Θεωρώντας ότι οι ρουμανικές αρχές είχαν παραβεί το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, η Επιτροπή πρότεινε, μεταξύ άλλων, να αποκλειστεί από τη χρηματοδότηση του ΕΓΤΑΑ το ποσό των 18 717 475,08 ευρώ που αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπήν δημοσιονομική διόρθωση ύψους 25 % των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου του ΕΠΑΑ 2007-2013. Όσον αφορά το εν λόγω επιμέρους μέτρο που προβλέπει αντισταθμιστικές ενισχύσεις για τους κτηνοτρόφους «χοίρων πάχυνσης» με ποσοστό στήριξης 41,40 ευρώ ανά μονάδα ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ), «μικρών θηλυκών χοίρων»

με ποσοστό στήριξης 165 ευρώ ανά ΜΖΚ και «χοιρομητέρων» με ποσοστό στήριξης 23,30 ευρώ ανά ΜΖΚ, η Επιτροπή διαπίστωσε τα ίδια σφάλματα με τον πρώτο έλεγχο. Ειδικότερα, κατά την Επιτροπή, τα ποσοστά ενίσχυσης για τις κατηγορίες «χοίροι πάχυνσης» και «μικροί θηλυκοί χοίροι» υπερεκτιμήθηκαν, δεδομένου ότι η εξοικονόμηση ζωοτροφών δεν λάμβανε υπόψη την πραγματική αύξηση του βάρους των ζώων και δεν αφαιρέθηκε η αρχική τιμή εισόδου των μη εκτρεφόμενων ζώων. Επομένως, εφαρμόζοντας το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1200/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 347, σ. 549), η Επιτροπή ανέστειλε συστηματικά την πληρωμή του 25 % όλων των ποσών που αναζητήθηκαν από τις ρουμανικές αρχές για το επίδικο επιμέρους μέτρο.

- 20 Με την επιστολή αριθ. 545 της 9ης Ιουλίου 2018, οι ρουμανικές αρχές παρείχαν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις ρυθμίσεις για την καταβολή των αντισταθμιστικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του μέτρου 215 και ενημέρωσαν εκ νέου την Επιτροπή ότι ήταν αντικειμενικά αδύνατο να τροποποιηθεί το ΕΠΑΑ 2007-2013. Οι εν λόγω αρχές ενημέρωσαν επίσης την Επιτροπή ότι είχαν κατατεθεί προσφυγές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων από δικαιούχους που είχαν λάβει αντισταθμιστικές ενισχύσεις χαμηλότερες από εκείνες που προβλέπονταν από τις δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί κατ' εφαρμογή του μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013.
- 21 Με την επιστολή ARES(2018) 638947 της 12ης Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή ζήτησε από τις ρουμανικές αρχές διευκρινίσεις και τους διαβίβασε τα πρακτικά διμερούς συνάντησης της 20ής Νοεμβρίου 2018. Οι ρουμανικές αρχές απάντησαν με την επιστολή αριθ. 241040 της 8ης Ιανουαρίου 2019 και την επιστολή αριθ. 133 της 12ης Φεβρουαρίου 2019, ζητώντας, μεταξύ άλλων, διευκρινίσεις σχετικά με τη μέθοδο αναθεώρησης του ΕΠΑΑ 2007-2013, με το σκεπτικό ότι, κατά την άποψή τους, για να τροποποιηθούν τα ποσοστά ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο, έπρεπε να τροποποιηθεί το εν λόγω πρόγραμμα και ότι η προθεσμία για να γίνει αυτό είχε παρέλθει κατά τον χρόνο της κοινοποίησης των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 22 Με την επιστολή ARES(2019) 1368242 της 28ης Φεβρουαρίου 2019, η Επιτροπή ανέφερε ότι το ΕΠΑΑ 2007-2013 δεν μπορούσε πλέον να αναθεωρηθεί, αλλά ότι η ίδια μπορούσε να δεχθεί, κατ' αρχήν, οι τροποποιήσεις στο ποσό των ενισχύσεων για το μέτρο 215 να αποτυπωθούν σε τροποποίηση του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.
- 23 Κατόπιν συζητήσεων και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ρουμανικών αρχών και της Επιτροπής, η τελευταία, με την επιστολή ARES(2019) 5096803 της 5ης Αυγούστου 2019, κοινοποίησε στη Ρουμανία την πρόθεσή της να αποκλείσει από τη χρηματοδότηση της Ένωσης το ποσό των 18 717 475,08 ευρώ, που αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 25 % στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου, για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019. Στην εν λόγω επιστολή, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 907/2014, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ (ΕΕ 2014, L 255, σ. 18), υπήρχε αυξημένος κίνδυνος απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, καθώς μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ότι η δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων, χωρίς κυρώσεις, θα προκαλούσε εξαιρετικά μεγάλες ζημίες στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Κατά την Επιτροπή, η Ρουμανία είχε διαπράξει «εκτεταμένες παρατυπίες», υπό την

- έννοια του σημείου 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών, όπως ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής C(2015) 3675 final της 8ης Ιουνίου 2015 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων), οι οποίες δικαιολογούν την επιβολή διόρθωσης 25 %.
- 24 Με την επιστολή αριθ. 662 της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, οι ρουμανικές αρχές επισήμαναν ότι η λύση που πρότεινε η Επιτροπή, όπως εκτίθεται στη σκέψη 22 ανωτέρω, ήταν ανεφάρμοστη. Ως εκ τούτου, κίνησαν εκ νέου διαδικασία συμβιβασμού, με στοιχεία αναφοράς 19/RO/856, για το ποσό των 18 717 475,08 ευρώ (στο εξής: διαδικασία 19/RO/856).
- 25 Στην έκθεσή του στο πλαίσιο της διαδικασίας 19/RO/856, η οποία περιλαμβάνεται στην επιστολή ARES(2019) 7587324 της 10ης Δεκεμβρίου 2019, το όργανο συμβιβασμού διαπίστωσε ότι δεν ήταν δυνατός συμβιβασμός και επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι δεν ήταν πεπεισμένο ότι τα στοιχεία της εν λόγω υπόθεσης εμπίπτουν στην έννοια της «παρατυπίας» υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω).
- 26 Με την επιστολή ARES(2020) 2031991 της 14ης Απριλίου 2020 που περιλάμβανε την τελική της θέση και με τη συνοπτική έκθεση ARES(2020) 5780976 της 22ας Οκτωβρίου 2020, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου παρέβαιναν το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Επισήμανε, επομένως, ότι το ποσό των 18 717 475,08 ευρώ, που αντιστοιχεί στο 25 % των δαπανών για το επίδικο επιμέρους μέτρο, έπρεπε να αποκλειστεί από τη χρηματοδότηση της Ένωσης.
- 27 Στις 18 Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και, μεταξύ άλλων, εφάρμοσε στη Ρουμανία κατ' αποκοπήν δημοσιονομική διόρθωση βάσει της οποίας το 25 % των δαπανών που πραγματοποίησε ο ρουμανικός διαπιστευμένος οργανισμός πληρωμών και δηλώθηκαν στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ, ύψους 18 717 475,08 ευρώ, αποκλείστηκε από τη χρηματοδότηση λόγω της υπερεκτίμησης του ποσού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου κατά τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019.

Αιτήματα των διαδίκων

- 28 Η Ρουμανία ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που αφορά τον αποκλεισμό των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο ρουμανικός διαπιστευμένος οργανισμός πληρωμών στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ κατ' εφαρμογή του επίδικου επιμέρους μέτρου για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019, ύψους 18 717 475,08 ευρώ·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 29 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
  - να καταδικάσει τη Ρουμανία στα δικαστικά έξοδα.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

- 30 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Ρουμανία προβάλλει, κατ' ουσίαν, δύο λόγους ακυρώσεως. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως προβάλλεται μη προσηκουσα άσκηση της αρμοδιότητας της Επιτροπής να αποκλείει ορισμένες δαπάνες από τη χρηματοδότηση της Ένωσης βάσει του άρθρου 52 του κανονισμού 1306/2013 και περιλαμβάνει έξι αιτιάσεις. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως προβάλλεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.
- 31 Είναι σκόπιμο να εξεταστεί κατ' αρχάς ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως.
- 32 Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, η Ρουμανία υποστηρίζει επίσης ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη. Δεδομένου ότι πανομοιότυπο επιχείρημα προβάλλεται και στο πλαίσιο της τρίτης αιτίασης του πρώτου λόγου ακυρώσεως, το επιχείρημα αυτό θα κριθεί κατά την εξέταση εκείνου του λόγου ακυρώσεως και της αντίστοιχης αιτίασης.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

- 33 Η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους απέκλεισε το συνολικό ποσό των 18 717 475,08 ευρώ από τη χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019.
- 34 Κατά τη Ρουμανία, η Επιτροπή δεν εξήγησε επαρκώς πώς μια μέθοδος υπολογισμού που υποτίθεται ότι είναι εσφαλμένη συνιστά κατάσταση που εμπίπτει στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, ήτοι παρατυπία, υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε την περίπτωση αμέλειας στην αντιμετώπιση παρατυπων ή δόλιων πρακτικών για να δικαιολογήσει την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης ύψους 25 % στις δαπάνες ούτε αιτιολόγησε περαιτέρω την αλλαγή της θέσης της όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό μιας μεθόδου υπολογισμού που φέρεται ως εσφαλμένη (βλ. σκέψεις 12, 15, 23 και 25 ανωτέρω). Η αλλαγή της ορολογίας που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης εμπόδισε τις προσπάθειες των ρουμανικών αρχών να κατανοήσουν τους λόγους στους οποίους θεμελιώνεται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 35 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Ρουμανίας.
- 36 Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως η οποία προβλέπεται στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ αποτελεί ουσιώδη τύπο που πρέπει να διακρίνεται από το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας, το οποίο αφορά την ουσιαστική νομιμότητα της επίδικης πράξεως. Υπό το πρίσμα αυτό, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και πρέπει να διαφαίνεται από αυτήν, κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο, η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να είναι σε θέση να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να μπορεί να ασκεί τον έλεγχο του (βλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής, Τ-145/15, ΕΥ:Τ:2017:86, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 37 Ειδικότερα, η υποχρέωση αιτιολογήσεως των βλαπτικών πράξεων, η οποία αποτελεί αναγκαία συνέπεια της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον θιγόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι όντως βάσιμη ή αν ενδεχομένως βαρύνεται με πλημμέλεια, οπότε είναι δυνατό να αμφισβητηθεί το κύρος της ενώπιον του δικαστή της Ένωσης, και, αφετέρου, να παράσχει στον δικαστή αυτόν τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας της πράξεως αυτής (βλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής, T-145/15, EU:T:2017:86, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 38 Εντούτοις, δεν απαιτείται η αιτιολογία να διασαφηνίζει όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία. Πράγματι, το ζήτημα εάν η αιτιολογία μιας αποφάσεως πληροί τις απαιτήσεις που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 36 και 37 ανωτέρω εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής, T-145/15, EU:T:2017:86, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 39 Επιπλέον, όταν το πλαίσιο στο οποίο λαμβάνεται μια απόφαση είναι απολύτως γνωστό στον ενδιαφερόμενο, η απόφαση μπορεί να αιτιολογηθεί συνοπτικώς (απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Région Nord-Pas-de-Calais και Communauté d'agglomération du Douaisis κατά Επιτροπής, T-267/08 και T-279/08, EU:T:2011:209, σκέψη 44· πρβλ., επίσης, απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-301/96, EU:C:2003:509, σκέψεις 89 και 92).
- 40 Πρέπει επίσης να υπενθυμιστεί ότι, στην ιδιάζουσα αλληλουχία της καταρτίσεως των αποφάσεων περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών, η αιτιολογία μιας αποφάσεως πρέπει να θεωρείται επαρκής όταν το κράτος μέλος-αποδέκτης συνεργάστηκε στενά στη διαδικασία καταρτίσεως της αποφάσεως αυτής και είχε γνώση των λόγων για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι δεν έπρεπε να επιβαρύνει τα γεωργικά ταμεία με το επίδικο ποσό (πρβλ. απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2004, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-332/01, EU:C:2004:496, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 41 Όσον αφορά τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 36 έως 40 ανωτέρω, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή εξήγησε επαρκώς τους λόγους που την οδήγησαν να θεωρήσει ότι συντρέχουν οι περιστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 και στο σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, οι οποίες υποδηλώνουν υψηλό βαθμό σοβαρότητας των διαπιστωθεισών ελλείψεων και, ως εκ τούτου, μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης και για τις οποίες οι εν λόγω διατάξεις προβλέπουν την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης ίσης με 25 %.
- 42 Συναφώς, κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι η εκτελεστική απόφαση 2018/873 και ο διοικητικός διάλογος που διεξήχθη πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης αποτελούν μέρος του πλαισίου της απόφασης και μπορούν, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 40 ανωτέρω, να ληφθούν υπόψη για να εκτιμηθεί αν η απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Επιπλέον, η ίδια η Επιτροπή, στο πλαίσιο του δεύτερου ελέγχου, αναφέρθηκε επανειλημμένα στον πρώτο έλεγχο, επισημαίνοντας ότι τα βασικά στοιχεία είχαν ήδη συζητηθεί και αποφασιστεί και ότι χρησιμοποιούσε τον πρώτο έλεγχο για να συμπληρώσει τις απαντήσεις της στα στοιχεία που επισημάνθηκαν από τις ρουμανικές αρχές.
- 43 Δεύτερον, κατ' εφαρμογή της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 40 ανωτέρω, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επίσημες ανταλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των ρουμανικών αρχών στο πλαίσιο της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, δεδομένου ότι περιέχουν σύνοψη των

- κύριων σημείων που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και αποτελούν επίσης μέρος του πλαισίου της απόφασης. Οι ανταλλαγές αυτές περιλαμβάνουν την επιστολή διαπιστώσεων της 8ης Μαΐου 2018, στην οποία η Ρουμανία απάντησε με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2018, τη διμερή συνάντηση της 20ής Νοεμβρίου 2018, τα πρακτικά της οποίας γνωστοποιήθηκαν στη Ρουμανία με επιστολή της 12ης Δεκεμβρίου 2018, στην οποία η Ρουμανία επίσης απάντησε στις 8 Ιανουαρίου 2019, την επιστολή συμβιβασμού της 5ης Αυγούστου 2019, την τελική θέση που περιλαμβανόταν στην επιστολή της 14ης Απριλίου 2020 και τη συνοπτική έκθεση σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 44 Από τα έγγραφα που παρατίθενται στις σκέψεις 42 και 43 ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ανέφερε στις ρουμανικές αρχές ότι τα ποσοστά ενίσχυσης που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου ήταν υπερβολικά υψηλά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή εξέθεσε στα εν λόγω έγγραφα ότι η μέθοδος υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Ρουμανία για τον καθορισμό των ποσοστών ενίσχυσης δεν λάμβανε υπόψη, κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ζωοτροφών, την πραγματική αύξηση του βάρους των ζώων, ήτοι ότι αυτό αυξήθηκε από 30 σε 103 κιλά (kg) πριν από την παράδοσή τους. Επιπλέον, η Επιτροπή επισήμανε στις ρουμανικές αρχές ότι, κατά την εφαρμογή της εν λόγω μεθόδου υπολογισμού του ποσοστού αντισταθμιστικής στήριξης, ουδόλως αφαιρέθηκε η αρχική τιμή εισόδου των ζώων που δεν αγοράστηκαν. Κατά την Επιτροπή, κατά τον υπολογισμό του ποσοστού της αποζημίωσης που καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου, έπρεπε να αφαιρεθεί η τιμή των ζώων που πλέον δεν αγοράστηκαν λόγω των δεσμεύσεων που ανέλαβαν εθελοντικά οι χοιροτρόφοι για την αύξηση του διαθέσιμου χώρου για κάθε ζώο κατά 10 %.
- 45 Η μη συνεκτίμηση της πραγματικής αύξησης του βάρους των ζώων κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ζωοτροφών και η μη αφαίρεση της αρχικής τιμής εισόδου των ζώων κατά τον καθορισμό των ποσοστών στήριξης θεωρήθηκε από την Επιτροπή ότι αντιβαίνουν στις διατάξεις του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, σύμφωνα με το οποίο οι ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων καλύπτουν το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα που απορρέουν από την αναληφθείσα δέσμευση. Η συλλογιστική της Επιτροπής ήταν να θεωρήσει ότι ορισμένο τμήμα του συνόλου των αντισταθμιστικών ενισχύσεων που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου δεν μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, λόγω του συστηματικού χαρακτήρα της χρήσης υπερεκτιμημένων συντελεστών για τον υπολογισμό των εν λόγω ενισχύσεων. Συνεπώς, για να προστατεύσει τα γεωργικά ταμεία, η Επιτροπή ανέστειλε συστηματικά την πληρωμή του 25 % επί του συνόλου των ποσών που ζήτησαν οι ρουμανικές αρχές για το επίδικο επιμέρους μέτρο και στη συνέχεια εφάρμοσε κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 25 % στις δαπάνες που αφορούσαν το εν λόγω επιμέρους μέτρο.
- 46 Η Ρουμανία αμφισβητεί την επάρκεια των εξηγήσεων που παρέσχε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης ύψους 25 % και θεωρεί ότι η αλλαγή της ορολογίας που χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει το φερόμενο ως σφάλμα στη μέθοδο υπολογισμού των ποσοστών στήριξης που προβλέπονται από το επίδικο επιμέρους μέτρο δεν της επέτρεψε να κατανοήσει την εν λόγω διόρθωση.
- 47 Συναφώς, επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι τα κριτήρια και η μεθοδολογία για την εφαρμογή των διορθώσεων σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1306/2013 προβλέπονται στο άρθρο 12 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014. Από το άρθρο 12, παράγραφος 6, του εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού προκύπτει ότι, όταν τα ποσά που πρέπει να αποκλειστούν από τη χρηματοδότηση της Ένωσης δεν μπορούν να προσδιοριστούν με τον υπολογισμό ή την παρεκβολή που προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3, του εν λόγω

- κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, η Επιτροπή επιβάλλει τις κατάλληλες κατ' αποκοπήν διορθώσεις λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης, καθώς και τη δική της εκτίμηση για τον κίνδυνο πρόκλησης οικονομικής ζημίας στην Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, του ίδιου κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, κατά τον καθορισμό του ύψους των κατ' αποκοπήν διορθώσεων, η Επιτροπή λαμβάνει ειδικά υπόψη περιστάσεις οι οποίες αποδεικνύουν αυξημένη σοβαρότητα των ελλείψεων που συνιστούν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι περιστάσεις αυτές περιλαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, τη μη εφαρμογή συστήματος ελέγχου από το κράτος μέλος ή την εφαρμογή συστήματος με σοβαρές ελλείψεις και την ύπαρξη αποδεικτικών στοιχείων για «εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών».
- 48 Στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή καθόρισε τις γενικές αρχές και το επίπεδο της κατ' αποκοπήν διόρθωσης που θα μπορούσε να προτείνει δυνάμει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1306/2013 και του άρθρου 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014. Στο σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών αναφέρεται ότι, «[ό]ταν “διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος δεν εφαρμόζει σύστημα ελέγχου ή το σύστημα εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις και υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών”, δικαιολογείται διόρθωση 25 %, καθώς εύλογα μπορεί να θεωρηθεί ότι η δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων, χωρίς κυρώσεις, θα προκαλέσει εξαιρετικά μεγάλες ζημιές στον προϋπολογισμό της Ένωσης».
- 49 Στην τελική της θέση και στη συνοπτική έκθεση, οι οποίες συντάχθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου ελέγχου και τις οποίες γνώριζε η Ρουμανία, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, κατά την άποψή της, οι παρατυπίες στην υπό κρίση υπόθεση προέκυπταν από το γεγονός ότι οι ρουμανικές αρχές χρησιμοποιούσαν συστηματικά εσφαλμένη μέθοδο υπολογισμού για τον καθορισμό των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο και όχι από την εφαρμογή του μέτρου αυτού έναντι κάθε δικαιούχου σε αντάλλαγμα των δεσμεύσεων που αυτός ανέλαβε. Στα έγγραφα αυτά, η Επιτροπή επισήμανε ότι, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου για το επίδικο επιμέρους μέτρο στη Ρουμανία παρουσίαζε σοβαρές ελλείψεις και ότι υπήρχαν ενδείξεις για εκτεταμένες παρατυπίες που οδηγούν σε συστηματική αντισταθμιστική ενίσχυση των γεωργών πέραν του προσήκοντος μέτρου. Δεδομένου ότι οι ρουμανικές αρχές δεν είχαν προσκομίσει υπολογισμό του κινδύνου για τα γεωργικά ταμεία, αλλά είχαν αναφέρει τον πληθυσμό τον οποίον αφορούσε ο κίνδυνος, η Επιτροπή θεώρησε ότι η εφαρμογή διόρθωσης τουλάχιστον 25 % ήταν σύμφωνη με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2004 και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων και κάλυπτε τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019 (από 16 Οκτωβρίου 2016 έως 31 Δεκεμβρίου 2018).
- 50 Στα έγγραφα που παρατίθενται στη σκέψη 49 ανωτέρω, η Επιτροπή επισήμανε ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο είχε υπολογίσει υπεραντιστάθμιση ύψους 38,41 % και ότι, αντιθέτως, η ίδια είχε προτείνει χαμηλότερο ποσοστό διόρθωσης προκειμένου να λάβει υπόψη ορισμένα επιχειρήματα που προέβαλαν οι ρουμανικές αρχές, τα οποία θα μπορούσαν πράγματι να οδηγήσουν σε χαμηλότερο κίνδυνο υπεραντιστάθμισης, αλλά τα οποία δεν μπορούσαν να ποσοτικοποιηθούν με καθαρά μαθηματικά μέσα. Ειδικότερα, οι ρουμανικές αρχές ζήτησαν να ληφθούν υπόψη η τεχνολογία σίτισης *ad libitum* (κατά το δοκούν), η αύξηση του μέσου βάρους σφαγής τα τελευταία χρόνια και η αύξηση του σταθερού κόστους για τα εναπομείναντα ζώα. Δεδομένου ότι

οι ρουμανικές αρχές δεν είχαν προσκομίσει νέο υπολογισμό των ποσοστών ενίσχυσης, η Επιτροπή έκρινε ότι το κατ' αποκοπήν ποσοστό 25 % ήταν η καλύτερη εκτίμηση του κινδύνου για τα γεωργικά ταμεία που μπορούσε να γίνει με μια λογική προσπάθεια.

- 51 Η αναφορά, στις προπαρασκευαστικές πράξεις της προσβαλλόμενης απόφασης που παρατίθενται στη σκέψη 49 ανωτέρω, ότι υπήρχαν «εκτεταμένες παρατυπίες» και «αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών» για να δικαιολογηθεί η εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης 25 % αποτελεί επαρκή αιτιολογία για να δώσει τη δυνατότητα στις ρουμανικές αρχές να κατανοήσουν την εφαρμογή της εν λόγω δημοσιονομικής διόρθωσης. Το συμπέρασμα σχετικά με τον συστηματικό χαρακτήρα της υπεραντιστάθμισης, το οποίο επηρέασε όλες τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου, ήταν αυτό που οδήγησε την Επιτροπή να θεωρήσει ότι υπήρχαν εκτεταμένες παρατυπίες και να κρίνει ότι, ελλείψει ειδικού υπολογισμού της εν λόγω υπεραντιστάθμισης από τις ρουμανικές αρχές, το 25 % των ποσών που δαπανήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου έπρεπε να εξαιρεθεί από τη χρηματοδότηση της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 52 του κανονισμού 1306/2013, το άρθρο 12 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 52 Επιπλέον, επιβάλλεται να επισημανθεί ότι οι ρουμανικές αρχές άσκησαν το δικαίωμά τους να σχολιάσουν τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν. Τμήμα της επιχειρηματολογίας τους οδήγησε, εξάλλου, την Επιτροπή να θεωρήσει ότι δεν υπήρχε έλλειψη βασικού ελέγχου, αλλά μάλλον εκτεταμένες παρατυπίες (βλ. σκέψεις 12, 15, 23 και 25 ανωτέρω). Από τις ανταλλαγές αυτές, οι οποίες μνημονεύονται στη σκέψη 43 ανωτέρω, προκύπτει επίσης ότι τα επίμαχα ζητήματα της υπό κρίση υπόθεσης τέθηκαν και συζητήθηκαν ενώπιον του οργάνου συμβιβασμού, το οποίο, εξάλλου, υποστήριξε τη θέση της Ρουμανίας. Ως εκ τούτου, το επιχείρημα ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε τους λόγους για τους οποίους απέκλεισε το συνολικό ποσό των 18 717 475,08 ευρώ από τη χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019 πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, η Επιτροπή προσδιόρισε λεπτομερώς καθένα από τα έγγραφα που αντηλλάγησαν ως αναπόσπαστο τμήμα της συνοπτικής έκθεσης και ανέφερε επαρκώς τους λόγους για τον αποκλεισμό του εν λόγω ποσού από τη χρηματοδότηση της Ένωσης.
- 53 Επιπλέον, στο πλαίσιο της τρίτης αιτίας της του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η Ρουμανία αμφισβητεί το βάσιμο των λόγων που δικαιολογούν την εφαρμογή της κατ' αποκοπήν διόρθωσης, υποστηρίζοντας ότι είναι εσφαλμένος ο νομικός χαρακτηρισμός της μεθόδου υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο ως «εκτεταμένες παρατυπίες», τον οποίο χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την εφαρμογή της κατ' αποκοπήν διόρθωσης. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι η Ρουμανία ήταν σε θέση να κατανοήσει την αιτιολογία της απόφασης της Επιτροπής να εφαρμόσει κατ' αποκοπήν διόρθωση 25 %.
- 54 Συνεπώς, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή παρέσχε επαρκή αιτιολογία ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στη Ρουμανία να αντιληφθεί τους λόγους για την εφαρμογή της κατ' αποκοπήν δημοσιονομικής διόρθωσης και να αμφισβητήσει το βάσιμό της, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας.
- 55 Το ως άνω συμπέρασμα δεν αναιρείται από το επιχείρημα που προβάλλεται ότι η Επιτροπή, διατηρώντας την εσφαλμένη προσέγγιση που ακολουθήθηκε κατά τον διοικητικό διάλογο που διεξήχθη στο πλαίσιο της έκδοσης της εκτελεστικής απόφασης 2018/873, η οποία συνίσταται στο να θεωρήσει ότι η φερόμενη ως εσφαλμένη μέθοδος υπολογισμού έπρεπε να χαρακτηριστεί ως «έλλειψη βασικού ελέγχου», εμπόδισε τις προσπάθειες των ρουμανικών αρχών να κατανοήσουν τους λόγους στους οποίους θεμελιώνεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- 56 Για τον λόγο αυτόν, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ενώ στη συνοπτική έκθεση της 22ας Οκτωβρίου 2020 η Επιτροπή αναφέρει ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του μέτρου για την καλή διαβίωση των ζώων παρουσίαζε σοβαρές ελλείψεις, δεν αναφέρει πλέον, όπως στη συνοπτική έκθεση της 16ης Μαΐου 2018, την έλλειψη «βασικού ελέγχου» ή την ανεπάρκεια ενός «βασικού ελέγχου», αλλά μόνο «εκτεταμένες παρατυπίες» που οδηγούν σε συστηματική αντισταθμιστική ενίσχυση των γεωργών πέραν του προσήκοντος μέτρου. Στη συνοπτική έκθεση της 22ας Οκτωβρίου 2020, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, στην προκείμενη περίπτωση, η παρατυπία προέκυψε από τη συστηματική εφαρμογή υπερβολικά υψηλών ποσοστών ενίσχυσης και τη δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων χωρίς κυρώσεις, με αποτέλεσμα να προκληθούν εξαιρετικά μεγάλες ζημιές στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Επιπροσθέτως, ερωτηθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, κατά την άποψή της, η αμέλεια των ρουμανικών αρχών όσον αφορά την αντιμετώπιση των παράτυπων πρακτικών είχε καταστεί «εκτεταμένη», καθώς οι τελευταίες συνέχισαν να εφαρμόζουν την ίδια μέθοδο υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο, μετά τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις οποίες η ως άνω μέθοδος οδηγούσε σε αντισταθμιστική ενίσχυση των δικαιούχων της ενίσχυσης πέραν του προσήκοντος μέτρου.
- 57 Επομένως, είναι αλήθεια ότι, σε σύγκριση με την εκτελεστική απόφαση 2018/873, η Επιτροπή άλλαξε την ορολογία που χρησιμοποίησε για να χαρακτηρίσει τη χρήση μιας μεθόδου υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο την οποία θεώρησε εσφαλμένη και, αντί να αναφέρεται στην «έλλειψη βασικού ελέγχου», τόνισε ότι υπήρχαν «εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων πρακτικών» για να δικαιολογήσει την εφαρμογή κατ' αποκοπήν δημοσιονομικής διόρθωσης ύψους 25 %. Ωστόσο, η Ρουμανία δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η αλλαγή της ορολογίας που χρησιμοποίησε η Επιτροπή εμπόδισε τις προσπάθειες των ρουμανικών αρχών να κατανοήσουν τους λόγους στους οποίους θεμελιώνεται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 58 Πράγματι, όπως εκτίθεται στη σκέψη 53 ανωτέρω, η Ρουμανία μπόρεσε να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο της τρίτης αιτίας της του πρώτου λόγου ακυρώσεως το βάσιμο της προσέγγισης που ακολούθησε η Επιτροπή, η οποία την οδήγησε να θεωρήσει ότι η εφαρμογή μιας φερόμενης ως εσφαλμένης μεθόδου υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης σχετικά με το επίδικο επιμέρους μέτρο πρέπει να χαρακτηριστεί ως «εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών» και δικαιολογεί την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 59 Ωστόσο, το ερώτημα κατά πόσον ο νομικός χαρακτηρισμός «εκτεταμένες παρατυπίες» είναι ορθός και δικαιολογεί την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης 25 % βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων δεν είναι ζήτημα ανεπαρκούς αιτιολογήσεως, αλλά βασίμου της αιτιολογίας, και, ως εκ τούτου, θα εξεταστεί κατά την ανάλυση της τρίτης αιτίας της του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που εγείρει ακριβώς τον νομικά εσφαλμένο χαρακτήρα του εν λόγω χαρακτηρισμού.
- 60 Το συμπέρασμα που διατυπώνεται στη σκέψη 54 ανωτέρω δεν μπορεί να αναιρεθεί ούτε από το επιχείρημα της Ρουμανίας ότι η Επιτροπή προβάλλει αντιφατικά επιχειρήματα, δεδομένου ότι στο υπόμνημα αντίκρουσης υποστηρίζει, αφενός, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση και οι προπαρασκευαστικές πράξεις του δεύτερου ελέγχου επισημαίνουν ότι υπήρχαν «εκτεταμένες παρατυπίες» και «αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών» και, αφετέρου,

στο πλαίσιο του δεύτερου ελέγχου και στην τελική της θέση δεν μνημονεύονται πλέον παρατυπίες υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.

- 61 Πράγματι, η εν λόγω προβαλλόμενη ασυνέπεια του υπομνήματος αντίκρουσης δεν εμποδίζει τη δυνατότητα κατανόησης, βάσει των εγγράφων που παρατίθενται στη σκέψη 49 ανωτέρω, της αιτιολογίας της κατ' αποκοπήν διόρθωσης. Η τελευταία εφαρμόστηκε διότι, κατά την Επιτροπή, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του επίδικου επιμέρους μέτρου στη Ρουμανία παρουσίαζε σοβαρές ελλείψεις, υπό την έννοια ότι υπήρχαν ενδείξεις για εκτεταμένες παρατυπίες που οδηγούσαν σε συστηματική αποζημίωση των γεωργών πέραν του προσήκοντος μέτρου. Όπως επιβεβαιώθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά την Επιτροπή, αφενός, ο κίνδυνος για τα γεωργικά ταμεία ήταν υψηλός και, αφετέρου, οι πληροφορίες που παρείχαν οι ρουμανικές αρχές δεν καθιστούσαν δυνατό τον ακριβή υπολογισμό του κινδύνου. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εφάρμοσε κατ' αποκοπήν διόρθωση 25 % βάσει του άρθρου 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, που παραπέμπουν όλες στην έννοια της «παρατυπίας».
- 62 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί κατά το μέρος που προβάλλεται ότι η εφαρμογή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, κατ' αποκοπήν διόρθωσης 25 % στις δαπάνες που πραγματοποίησε η Ρουμανία για το επίδικο επιμέρους μέτρο δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή άσκησε με μη προσήκοντα τρόπο την εξουσία της να αποκλείσει ορισμένα ποσά από τη χρηματοδότηση της Ένωσης βάσει του άρθρου 52 του κανονισμού 1306/2013.

- 63 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται μη προσήκουσα άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής κατά παράβαση του άρθρου 52 του κανονισμού 1306/2013, περιλαμβάνει έξι αιτιάσεις.
- 64 Πρώτον, η Ρουμανία ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή πρέπει να αναλάβει την ευθύνη της στην περίπτωση που κριθεί ότι το επίδικο επιμέρους μέτρο του ΕΠΑΑ 2007-2013, το οποίο ενέκρινε η Επιτροπή, αντίκειται στο άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση θα ήταν αντίθετη προς τα άρθρα 76 έως 78 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 2002, L 248, σ. 1). Δεύτερον, η Επιτροπή κακώς θεώρησε ότι η Ρουμανία προέβη σε υπεραντιστάθμιση των δικαιούχων της ενίσχυσης, κατά παράβαση του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Τρίτον, η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων. Τέταρτον, η Επιτροπή δεν σεβάστηκε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Πέμπτον, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Έκτον, η Επιτροπή δεν τήρησε την αρχή της χρηστής διοίκησης.
- 65 Πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστούν από κοινού η τέταρτη και η πέμπτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι οποίες συνδέονται στενά μεταξύ τους και βασίζονται στα ίδια πραγματικά στοιχεία.

Επί της τέταρτης και της πέμπτης αιτίασης του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αφορούν παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αρχής της ασφάλειας δικαίου

- 66 Η Ρουμανία ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν τήρησε τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Πιο συγκεκριμένα, αφενός, η επιστολή της Επιτροπής της 4ης Απριλίου 2012 (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω) και η έγκριση από την τελευταία της έβδομης τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013, με την απόφαση C(2012) 3529 final, της 25ης Μαΐου 2012 (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω), δημιούργησαν στις ρουμανικές αρχές και στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους δικαιολογημένες προσδοκίες ότι οι δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί για τη χρηματοδότηση του επίδικου επιμέρους μέτρου θα τηρούνταν. Οι προσδοκίες αυτές κακώς δεν ελήφθησαν υπόψη κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Αφετέρου, οι αποκλίνουσες θέσεις και η καθυστερημένη αντίδραση της Επιτροπής σε μια κατάσταση που η ίδια δημιούργησε έπληξαν την αρχή της ασφάλειας δικαίου και κατέστησαν αδύνατη την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων από τις ρουμανικές αρχές.
- 67 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της Ρουμανίας. Κατά την Επιτροπή, κατ' αρχάς, η έγκρισή της για την έβδομη τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 πραγματοποιήθηκε βάσει εσφαλμένων πληροφοριών. Ως εκ τούτου, η επιστολή της 4ης Απριλίου 2012 (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω) δεν περιέχει συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις που να δημιουργούν δικαιολογημένη προσδοκία ότι τα ποσοστά ενίσχυσης που προβλέπονται από το επίδικο επιμέρους μέτρο θα εξακολουθούσαν να εφαρμόζονται. Παραλείποντας να συμπεριλάβει ρήτρα αναθεώρησης στις συμβάσεις της με τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους, η Ρουμανία ανέλαβε την ευθύνη για τις προσδοκίες των τελευταίων. Στη συνέχεια, δεν παραβιάστηκε η αρχή της ασφάλειας δικαίου από την Επιτροπή, η οποία δεν καθυστέρησε να γνωστοποιήσει στις ρουμανικές αρχές μια πιθανή λύση για να αποφευχθεί η αποζημίωση των ενδιαφερόμενων δικαιούχων πέραν του προσήκοντος μέτρου. Τέλος, η θέση της Ρουμανίας ότι το ΕΠΑΑ 2007-2013 και τα ποσοστά ενίσχυσης που καθορίστηκαν, βάσει της δήθεν εγκεκριμένης μεθοδολογίας θα έπρεπε να τηρούνται αυστηρά μέχρι να τροποποιηθούν, είναι εσφαλμένη. Το άρθρο 19 του κανονισμού 1698/2005, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006, αφορούν μόνο την αναθεώρηση και την τροποποίηση των εθνικών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και δεν θίγουν τους κανόνες για τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και τις υποχρεώσεις της Επιτροπής όσον αφορά τις ενισχύσεις που καταβάλλονται κατά παράβαση των ως άνω κανόνων.
- 68 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί οι κανόνες δικαίου να είναι σαφείς και ακριβείς, τα δε αποτελέσματά τους να μπορούν να προβλεφθούν, για να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να προσανατολίζονται όταν βρίσκονται σε έννομες καταστάσεις και σχέσεις που καλύπτονται από την έννομη τάξη της Ένωσης (βλ. απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, France Télécom κατά Επιτροπής, C-81/10 P, EU:C:2011:811, σκέψη 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 69 Απόρροια της αρχής της ασφάλειας δικαίου είναι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δυνάμει της οποίας την προστασία αυτή δικαιούται να επικαλεστεί κάθε ιδιώτης στον οποίο κάποιο θεσμικό όργανο της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις. Τέτοιου είδους διαβεβαιώσεις, ανεξαρτήτως της μορφής υπό την οποία παρέχονται, συνιστούν οι πληροφορίες που είναι συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες. Αντιθέτως, ουδείς δύναται να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής αυτής ελλείψει

των εν λόγω διαβεβαιώσεων (βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, Pappalardo κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-350/16 P, EU:C:2017:672, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επίκληση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μπορεί να γίνει και από κράτος μέλος (βλ. απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-88/17, EU:T:2018:406, σκέψη 107 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 70 Για να ελεγχθεί η τήρηση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, επιβάλλεται αρχικώς να εξεταστεί αν οι πράξεις των διοικητικών αρχών δημιούργησαν στο πνεύμα ενός σώφρονος και ενημερωμένου επιχειρηματία δικαιολογημένη εμπιστοσύνη. Αν η απάντηση στο ζήτημα αυτό είναι καταφατική, πρέπει, στη συνέχεια, να αποδειχθεί ο δικαιολογημένος χαρακτήρας αυτής της εμπιστοσύνης (βλ. απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2006, Elmeka, C-181/04 έως C-183/04, EU:C:2006:563, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 71 Όταν ένας συνετός και προνοητικός επιχειρηματίας είναι σε θέση να προβλέψει τη θέσπιση ενός μέτρου της Ένωσης ικανού να επηρεάσει τα συμφέροντά του, δεν μπορεί να προβάλλει υπέρ του μια τέτοια αρχή όταν θεσπιστεί αυτό το μέτρο (βλ. απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 1996, Efisol κατά Επιτροπής, T-336/94, EU:T:1996:148, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 72 Πρέπει να διαπιστωθεί αν, υπό το πρίσμα των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, η Επιτροπή τήρησε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την αρχή της ασφάλειας δικαίου.
- 73 Στην προκείμενη περίπτωση, επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι, με την απόφαση της C(2008) 3831 της 16ης Ιουλίου 2008, η Επιτροπή ενέκρινε το ΕΠΑΑ 2007-2013 που πρότειναν οι ρουμανικές αρχές (βλέπε σκέψη 2 ανωτέρω). Στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, η Επιτροπή έλαβε αίτημα για την αναθεώρηση του εν λόγω προγράμματος ώστε να συμπεριλάβει νέα «μέτρα» (βλέπε σκέψη 3 ανωτέρω). Μεταξύ εκείνων των μέτρων ήταν το μέτρο 215, το οποίο περιλάμβανε διάφορα επιμέρους μέτρα (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω) για τη θέσπιση αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το διαφυγόν εισόδημα και το πρόσθετο κόστος που υπέστησαν οι γεωργοί, πτηνοτρόφοι και χοιροτρόφοι, οι οποίοι ανέλαβαν εθελοντικά να εφαρμόσουν ορισμένα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων. Δεν αμφισβητείται ότι το μέτρο 215, συμπεριλαμβανομένου του επίδικου επιμέρους μέτρου, αποτέλεσε αντικείμενο πολλών ανταλλαγών μεταξύ των ρουμανικών αρχών και της Επιτροπής προτού η τελευταία εγκρίνει, με την εκτελεστική απόφαση C(2012) 3529 final της 25ης Μαΐου 2012 (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω), την προταθείσα τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 και τη συμπερίληψη, μεταξύ άλλων, του μέτρου 215 στο εν λόγω πρόγραμμα ως σύμφωνου με τη νομοθεσία της Ένωσης και ιδίως με τον κανονισμό 1698/2005.
- 74 Ωστόσο, μετά από ελέγχους που ακολούθησαν την εκτελεστική απόφαση C(2012) 3529 final της 25ης Μαΐου 2012 (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω), η Επιτροπή θεώρησε, στην επιστολή συμβιβασμού της 14ης Μαρτίου 2017 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω), ότι το μέτρο 215 δεν ήταν σύμφωνο με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, κατά το οποίο, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 45 ανωτέρω, «[ο]ι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως και καλύπτουν το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα που απορρέουν από την αναληφθείσα δέσμευση» και, «[ε]άν χρειάζεται, μπορούν να καλύπτουν επίσης το κόστος της συναλλαγής».
- 75 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει, κατ' αρχάς, να εξεταστεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η έγκριση της τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 για να συμπεριλάβει το μέτρο 215 δεν μπορούσε να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι θα τηρούνταν τα ποσοστά αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το επίδικο επιμέρους μέτρο, καθόσον δεν είχε στη διάθεσή της

- όλα τα στοιχεία που ήταν αναγκαία για να διαπιστωθεί η συμμόρφωση του εν λόγω επιμέρους μέτρου προς τη νομοθεσία της Ένωσης και, ιδίως, προς τον κανονισμό 1698/2005 (βλ. σκέψη 67 ανωτέρω).
- 76 Εν προκειμένω, πρώτον, προκύπτει από την επιστολή ARES(2011) 1344895 της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), ότι η Επιτροπή επισήμανε στις ρουμανικές αρχές ότι, ως είχε, η πρόταση τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 δεν ήταν αποδεκτή και, ως εκ τούτου, ζήτησε διευκρινίσεις. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή σημείωσε ότι η χρηματοδότηση των κτηνοτρόφων φαινόταν να βασίζεται στην υπόθεση ότι ο αριθμός των ζώων μειωνόταν και ότι, ταυτόχρονα, οι δαπάνες που σχετίζονται με την απόσβεση των στάβλων, της χειρωνακτικής εργασίας και της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας συνεχίζονταν, γεγονός που κατά την Επιτροπή αποτελούσε διπλή χρήση της ενίσχυσης. Ως εκ τούτου, ζήτησε διευκρινίσεις.
- 77 Δεύτερον, από την επιστολή της 4ης Απριλίου 2012 (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω) προκύπτει ότι παρασχέθηκαν διευκρινίσεις στην Επιτροπή. Πράγματι, στην εν λόγω επιστολή, η Επιτροπή επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του ΕΠΑΑ 2007-2013 ήταν σύμφωνες με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού 1698/2005 και του κανονισμού 1974/2006 και, επομένως, έγιναν δεκτές. Ως εκ τούτου, εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2012) 3529 final της 25ης Μαΐου 2012 για την έγκριση της έβδομης τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013, η οποία συμπεριλάμβανε, μεταξύ άλλων, το μέτρο 215 και τα επιμέρους μέτρα αυτού (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω).
- 78 Τρίτον, σύμφωνα με την έκθεση του οργάνου συμβιβασμού στο πλαίσιο της διαδικασίας 17/RO/796 (βλ. σκέψη 15 ανωτέρω), οι ρουμανικές αρχές του επέδειξαν ηλεκτρονικό μήνυμα της 17ης Φεβρουαρίου 2012, το οποίο επιβεβαίωνε ότι είχαν πραγματοποιηθεί συζητήσεις μεταξύ αυτών και της Επιτροπής, οι οποίες αφορούσαν αιτήματα τροποποίησης της μεθόδου υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων σχετικά με το επίδικο επιμέρους μέτρο. Συνεπώς, το όργανο συμβιβασμού έκρινε ότι όλα τα στοιχεία του υπολογισμού είχαν τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής, ήτοι όχι μόνο το τελικό αποτέλεσμα, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο είχε προκύψει το αποτέλεσμα αυτό.
- 79 Τέταρτον, από την επιστολή της 11ης Σεπτεμβρίου 2019 (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω), με την οποία οι ρουμανικές αρχές ζήτησαν το άνοιγμα της διαδικασίας 19/RO/856, προκύπτει ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με την Επιτροπή για την τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 ώστε να συμπεριληφθεί, μεταξύ άλλων, το μέτρο 215, η μέθοδος υπολογισμού του εν λόγω μέτρου αποτέλεσε αντικείμενο αλληλογραφίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 17 Φεβρουαρίου και 14 Μαρτίου 2012, καθώς και διμερών συναντήσεων στις 27 Ιουλίου 2011 και στις 13 και 14 Φεβρουαρίου 2012. Στην επιστολή της 11ης Σεπτεμβρίου 2019 επισημαίνεται ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών και οι πίνακες διαπραγμάτευσης σχετικά με τις τεχνικές πτυχές του μέτρου 215 οδήγησαν σε τροποποιήσεις και προσαρμογές των εκδόσεων του τεχνικού δελτίου του εν λόγω μέτρου και των σχετικών μεθόδων υπολογισμού, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία. Συγκεκριμένα, στην ως άνω επιστολή, οι ρουμανικές αρχές ανέφεραν ότι η εξοικονόμηση πόρων σε ζωοτροφές είχε αναλυθεί λεπτομερώς και ότι δεν κρίθηκε αναγκαίο να συμπεριλάβει την εξοικονόμηση πόρων που προέκυψε από την απόκτηση μικρότερου αριθμού ζώων. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι οι μέθοδοι υπολογισμού για όλα τα επιμέρους μέτρα του μέτρου 215 τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής μέσω του συστήματος διαχείρισης των κονδυλίων της Ένωσης SFC2007, για πρώτη φορά στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, στην αρχική τους έκδοση, και για δεύτερη φορά στις 22 Μαρτίου 2012, στην τελική τους έκδοση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή.

- 80 Απαντώντας σε μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας που διέταξε το Γενικό Δικαστήριο, η Ρουμανία υπέβαλε δύο στιγμιότυπα οθόνης του συστήματος διαχείρισης των κονδυλίων της Ένωσης SFC2007, από τα οποία προκύπτει ότι οι μέθοδοι υπολογισμού σχετικά με το επίδικο επιμέρους μέτρο είχαν πράγματι τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής, πρώτον, στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, στην αρχική τους έκδοση, και, δεύτερον, στις 22 Μαρτίου 2012, στην τελική τους έκδοση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Επιπλέον, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ρουμανία δήλωσε ότι οι πάγιες δαπάνες είχαν τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής στο πλαίσιο των συζητήσεων κατά τον πρώτο έλεγχο και ότι η Επιτροπή τις είχε λάβει υπόψη και είχε θεωρήσει ότι περιλαμβάνονται στη μέθοδο υπολογισμού που πρότειναν οι ρουμανικές αρχές. Κατά συνέπεια, οι δαπάνες αυτές δεν περιλαμβάνονταν πλέον στην τελική έκδοση του μέτρου 215 που εγκρίθηκε από την Επιτροπή.
- 81 Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι οι συζητήσεις μεταξύ των ρουμανικών αρχών και της Επιτροπής, πριν η τελευταία εγκρίνει την τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 τον Μάιο του 2012, αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις μεθόδους υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το επίδικο επιμέρους μέτρο και ότι τόσο το τελικό αποτέλεσμα όσο και ο τρόπος υπολογισμού του αποτελέσματος είχαν τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής. Εξάλλου, αφενός, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε στα υπομνήματά της ότι οι μέθοδοι υπολογισμού είχαν τεθεί στη διάθεσή της μέσω του συστήματος διαχείρισης των κονδυλίων της Ένωσης SFC2007, που προβλέπεται στο άρθρο 63, παράγραφος 1, του κανονισμού 1974/2006. Αφετέρου, σε απάντηση σε μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας που διέταξε το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η επιστολή ARES(2011) 1344895, της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), καταδείκνυε ότι τα στοιχεία της μεθόδου υπολογισμού που χρησιμοποιήθηκε για το επίδικο επιμέρους μέτρο είχαν αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ της ίδιας και της Ρουμανίας.
- 82 Βάσει των στοιχείων που τέθηκαν στη διάθεση του Γενικού Δικαστηρίου, κρίνεται ότι, όταν ενέκρινε την τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013, η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της τις πληροφορίες που της έδιναν τη δυνατότητα να εκτιμήσει αν ήταν σύμφωνο προς το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, τόσο το επίδικο επιμέρους μέτρο όσο και οι μέθοδοι υπολογισμού των ποσοστών στήριξης του εν λόγω μέτρου. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι μόλις μετά τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου αντιλήφθηκε ότι η εξοικονόμηση που συνδέεται με τα ζώα που δεν αγοράστηκαν και η εξοικονόμηση ζωοτροφών που συνδέεται με την πραγματική αύξηση του βάρους των ζώων δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο.
- 83 Επομένως, η Ρουμανία ορθώς υποστηρίζει ότι η έγκριση του ΕΠΑΑ 2007-2013 αντιπροσώπευε την «εν πλήρει επιγνώσει» συναίνεση της Επιτροπής για την εφαρμογή του επίδικου επιμέρους μέτρου, σύμφωνα με τις δημοσιονομικές απαιτήσεις και την αρχή της στενής συνεργασίας μεταξύ του εν λόγω θεσμικού οργάνου της Ένωσης, υπό την ιδιότητά του ως διατάκτη, και των κρατών μελών της Ένωσης.
- 84 Δεύτερον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 76 έως 79 ανωτέρω, υπήρξε συζήτηση μεταξύ των ρουμανικών αρχών και της Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο πριν εγκριθεί η τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 για να συμπεριληφθεί το εν λόγω επιμέρους μέτρο, και η Επιτροπή διέθετε τα απαραίτητα στοιχεία για να αξιολογήσει αν το εν λόγω επιμέρους μέτρο ήταν σύμφωνο με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Η ως άνω συζήτηση και τα έγγραφα που παρατίθενται στις σκέψεις 78 και 79 ανωτέρω καθιστούν δυνατό να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή παρέσχε «συγκεκριμένη πληροφόρηση», υπό την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 69 ανωτέρω, όταν απέστειλε την επιστολή της 4ης Απριλίου 2012 και όταν ενέκρινε την

- τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013. Επιπλέον, η διατύπωση της επιστολής της Επιτροπής της 4ης Απριλίου 2012 και η απόφαση έγκρισης της τροποποίησης του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης καθιστούν δυνατό να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω πληροφορίες ήταν «ανεπιφύλακτες» υπό την έννοια της νομολογίας που εκτίθεται στη σκέψη 69 ανωτέρω. Τέλος, διαπιστώνεται ότι οι επίμαχες πληροφορίες ήταν επίσης «συγκλίνουσες» υπό την έννοια της εν λόγω νομολογίας. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 6, του κανονισμού 1974/2006, η Επιτροπή αξιολογεί τις τροποποιήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης που προτείνονται από τα κράτη μέλη αξιολογώντας τη συμμόρφωσή τους προς τον κανονισμό 1698/2005, τη συνεκτικότητά τους με το σχετικό εθνικό σχέδιο στρατηγικής και τη συμμόρφωσή τους προς τον κανονισμό 1974/2006.
- 85 Επιπλέον, δεδομένου ότι, κατά την έγκριση της τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 για να συμπεριλάβει το μέτρο 215, η Επιτροπή εκτίμησε ότι το επίδικο επιμέρους μέτρο ήταν σύμφωνο προς τον κανονισμό 1698/2005, και, ως εκ τούτου, προς το άρθρο 40, παράγραφος 3 του κανονισμού, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι ρουμανικές αρχές θεώρησαν νομίμως ότι στην προκείμενη περίπτωση, η απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση της τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 συνιστούσε νομική δέσμευση υπό την έννοια του άρθρου 23, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1290/2005 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2005, για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ 2005, L 209, σ. 1). Κατά τη διάταξη αυτή, «[η] απόφαση που λαμβάνεται από την Επιτροπή και με την οποία εγκρίνεται κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης υποβληθέν από το κράτος μέλος ισοδυναμεί με απόφαση χρηματοδότησης υπό την έννοια του άρθρου 75, παράγραφος 2, του κανονισμού [...] 1605/2002 και, μετά την κοινοποίησή της στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, συνιστά νομική δέσμευση υπό την έννοια του ίδιου κανονισμού». Μια τέτοια νομική δέσμευση, σε ειδικές περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υπόθεσης, μπορεί να είναι ικανή να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο ότι η Επιτροπή θα συνεχίσει να αξιολογεί αν ένα μέτρο είναι σύμφωνο προς τους ισχύοντες κανόνες.
- 86 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στις ρουμανικές αρχές, υπό την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 70 ανωτέρω, ότι τα ποσοστά αντισταθμιστικής ενίσχυσης που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο ήταν σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης και, κατά συνέπεια, ότι οι εν λόγω ενισχύσεις καλύπτονταν από τη χρηματοδότηση της Ένωσης.
- 87 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, μετά την κοινοποίηση στις ρουμανικές αρχές των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι προσδοκίες των ρουμανικών αρχών δεν ήταν πλέον «δικαιολογημένες» υπό την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 70 και 71 ανωτέρω, πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα.
- 88 Πρώτον, όπως ορθώς επισημαίνει η Ρουμανία, η διαδικασία ελέγχου ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο της διαδικασίας έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης και της αξιολόγησης του συνόμου των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΑΑ 2007-2013. Το βήμα αυτό ακολουθούν ενέργειες της Επιτροπής, όπως έλεγχος, διμερείς συναντήσεις, πιθανές διαδικασίες συμβιβασμού, η τελική θέση της Επιτροπής μετά από τις διαδικασίες αυτές, συνοπτική έκθεση και απόφαση για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση. Δεδομένου ότι η Επιτροπή παρέσχε πληροφορίες ικανές να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη Ρουμανία ως προς το ότι θα τηρούνταν τα ποσοστά αντισταθμιστικής ενίσχυσης που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο, τα οποία καθορίστηκαν από το ΕΠΑΑ 2007-2013 και περιλήφθηκαν στην εθνική νομοθεσία, το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή αναθεώρησε την άποψή της μετά τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν αποτελούσε λόγο άρσεως της εμπιστοσύνης αυτής.

- 89 Εξάλλου, από την ανάγνωση των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την επιστολή συμβιβασμού της Επιτροπής της 14ης Μαρτίου 2017 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) προκύπτει ότι οι ελεγκτές του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανέφεραν ποσοστό σφάλματος έως 78,87 % για ορισμένα επιμέρους μέτρα και κατηγορίες ζώων και συνολικό ποσό σφάλματος ύψους 160 056 272,18 ευρώ, ενώ η Επιτροπή πρότεινε να αποκλειστεί από τη χρηματοδότηση της Ένωσης το συνολικό ποσό των 73 619 746,33 ευρώ για το επίδικο επιμέρους μέτρο και άλλα επιμέρους μέτρα του μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν εκτίμησε, κατά τον πρώτο της έλεγχο, τον αντίκτυπο του σφάλματος στην περίπτωση του επίδικου επιμέρους μέτρου, αν και ο αντίκτυπος εκτιμήθηκε από τους ελεγκτές του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε 38,41 %. Όπως προκύπτει από την έκθεση του οργάνου συμβιβασμού στο πλαίσιο της διαδικασίας 19/RO/796, η Επιτροπή ανέφερε κατά την ακρόαση ενώπιον του τελευταίου ότι δεν μπόρεσε ούτε να επαληθεύσει ούτε να κατανοήσει τον υπολογισμό που πραγματοποίησε το Ελεγκτικό Συνέδριο για ποσοστό σφάλματος άνω του 38 %.
- 90 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου γνωστοποιήθηκαν στις ρουμανικές αρχές πριν από την τροποποιημένη θέση της Επιτροπής ότι οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου παρέβαιναν το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, μετά την παραλαβή των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι ρουμανικές αρχές θα έπρεπε ευλόγως να είχαν προβλέψει ότι η Επιτροπή, η οποία ήταν η πηγή από την οποία προήλθαν οι συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες πληροφορίες, σύμφωνα με τις οποίες η μέθοδος υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του κανονισμού 1698/2005, θα μπορούσε να «επιλέξει διαφορετική μέθοδο υπολογισμού» από εκείνη που χρησιμοποίησαν οι ρουμανικές αρχές, η οποία θα διέφερε από εκείνη που πρότεινε το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 91 Δεύτερον, το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006 προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις του ΕΠΑΑ 2007-2013 μπορούν να πραγματοποιηθούν έως και την 31η Δεκεμβρίου 2015, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις εν λόγω τροποποιήσεις έως και την 31η Αυγούστου 2015. Στην προκειμένη υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, οι διατάξεις του ΕΠΑΑ 2007-2013 και, συνεπώς, το μέτρο 215 που εφαρμόστηκε στο νομοθετικό πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής κατά την ως άνω περίοδο δεν μπορούσαν πλέον να τροποποιηθούν κατά το χρονικό σημείο της κοινοποίησης των διαπιστώσεων του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επιπλέον, στην επιστολή της 28ης Φεβρουαρίου 2019, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 δεν ήταν πλέον δυνατή κατά την ημερομηνία εκείνη. Συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι ρουμανικές αρχές μπορούσαν να εφαρμόσουν ενισχύσεις διαφορετικές από εκείνες που είχαν εγκριθεί με την απόφαση C(2012) 3529 final της Επιτροπής της 25ης Μαΐου 2012, μολονότι η τελευταία παρέμενε σε ισχύ, ούτε ότι, κατά το χρονικό σημείο των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορούσαν να τροποποιήσουν μονομερώς το εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης μετά την 31η Δεκεμβρίου 2015. Επισημαίνεται επίσης ότι οι ρουμανικές αρχές είχαν υποβάλει πολυάριθμα αιτήματα στις υπηρεσίες της Επιτροπής από το 2016 με σκοπό να προσδιορίσουν μια διαδικασία τροποποίησης των διατάξεων του τεχνικού δελτίου για το μέτρο 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013 και ότι, αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή, δεν είχαν λάβει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα αυτά από τις 3 Μαρτίου 2016.
- 92 Πράγματι, από την επιστολή της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2016, την οποία προσκόμισε η ίδια ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σε απάντηση σε μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας, δεν προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία αυτή δόθηκε στις ρουμανικές αρχές απάντηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα προέβαιναν στις αντισταθμιστικές ενισχύσεις που αφορούν το επίδικο

επιμέρους μέτρο. Στην επιστολή της 3ης Μαρτίου 2016, η Επιτροπή αναφέρεται στις ενισχύσεις που σχετίζονται με άλλα επιμέρους μέτρα του μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι, στην επιστολή της 3ης Μαρτίου 2016, η Επιτροπή διατύπωσε σιωπηρά την πρόταση να εισαχθούν ρήτρες αναθεώρησης στις δεσμεύσεις των δικαιούχων, επισημαίνεται ότι μια τέτοια προσθήκη δεν αρκεί ώστε να παύσουν οι ρουμανικές αρχές να εφαρμόζουν τα ποσοστά ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο, όπως αυτά καθορίζονται από ένα μη τροποποιημένο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης. Μείωση των ποσοστών ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο άρχισε να εφαρμόζεται για τις ρουμανικές αρχές μετά από τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013, η οποία πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 του κανονισμού 1698/2005.

93 Κατά το άρθρο 18 του κανονισμού 1698/2005, το οποίο τιτλοφορείται «Κατάρτιση και έγκριση», προβλέπονται τα εξής:

«1. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης καταρτίζονται από κράτος μέλος μετά από στενή συνεργασία με τους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 6.

2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή πρόταση για κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 16.

3. Η Επιτροπή αξιολογεί τα προτεινόμενα προγράμματα με βάση τη συνέπειά τους προς τις [ενωσιακές] στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, το εθνικό σχέδιο στρατηγικής και τον παρόντα κανονισμό.

Εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης δεν είναι συνεπές προς τις [ενωσιακές] στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, το εθνικό σχέδιο στρατηγικής ή τον παρόντα κανονισμό, ζητά από το κράτος μέλος να αναθεωρήσει ανάλογα το προτεινόμενο πρόγραμμα.

4. Κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 90 παράγραφος 2.»

94 Το άρθρο 19 του κανονισμού 1698/2005, το οποίο τιτλοφορείται «Αναθεώρηση», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης επανεξετάζονται και, εάν χρειάζεται, αναπροσαρμόζονται για το υπόλοιπο της περιόδου από το κράτος μέλος μετά από έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης. Οι αναθεωρήσεις λαμβάνουν υπόψη το πόρισμα των αξιολογήσεων και των εκθέσεων της Επιτροπής, ιδίως με στόχο την ενίσχυση ή την προσαρμογή του τρόπου με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη οι [ενωσιακές] προτεραιότητες.

2. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση επί των αιτημάτων αναθεώρησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης μετά την υποβολή αιτήματος από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 90 παράγραφος 2. Οι μεταβολές που απαιτούν έγκριση με απόφαση της Επιτροπής, καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 90 παράγραφος 2.»

95 Κατά τον διάλογο με την Επιτροπή, οι ρουμανικές αρχές επισήμαναν επανειλημμένα την αντικειμενική αδυναμία τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 και ζήτησαν την υποστήριξη της Επιτροπής προκειμένου να βρεθεί λύση ήδη από τις 7 Ιανουαρίου 2016. Συνεπώς, η Επιτροπή

- δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι οι ρουμανικές αρχές δεν ενήργησαν με τη δέουσα επιμέλεια για να αποσαφηνίσουν την κατάσταση το συντομότερο δυνατό και να προσδιορίσουν μια νομικά βιώσιμη επιλογή.
- 96 Τρίτον, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς την πρότασή της που περιλαμβανόταν στην επιστολή της 28ης Φεβρουαρίου 2019, σύμφωνα με την οποία, μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2015, όλες οι ενισχύσεις που αφορούν το μέτρο 215 καταβλήθηκαν βάσει των μεταβατικών διατάξεων που αφορούν τις δαπάνες του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020 και μπορούσε, κατ' αρχήν, να δεχθεί ότι η τροποποίηση των ποσοστών ενίσχυσης που αφορούν το εν λόγω επιμέρους μέτρο αποτυπώνονταν στο κείμενο του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης μέσω τροποποίησης του εν λόγω προγράμματος.
- 97 Ειδικότερα, η νομοθεσία της Ένωσης προβλέπει προθεσμίες για την τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 και για την υποβολή αιτήσεων ενισχύσεων στο πλαίσιο ενός μέτρου του εν λόγω προγράμματος. Κατά την ημερομηνία της επιστολής της Επιτροπής, στις 28 Φεβρουαρίου 2019, δεν ήταν πλέον δυνατή η τροποποίηση των αντισταθμιστικών ενισχύσεων μέσω τροποποίησης του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020, η οποία θα εφαρμοζόταν αναδρομικά στις αιτήσεις ενισχύσεων που είχαν ήδη υποβληθεί στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου. Οι συμφωνίες δέσμευσης με τους δικαιούχους είχαν συναφθεί με βάση το ΕΠΑΑ 2007-2013 και η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ενισχύσεων για το τελευταίο έτος δέσμευσης των δικαιούχων του μέτρου 215 ήταν η 15η Φεβρουαρίου 2019.
- 98 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο και όπως διευκρινίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το μέτρο 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013 ήταν μεταβατικό, στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020 που εγκρίθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2015) 3508 της Επιτροπής της 26ης Μαΐου 2015 και τέθηκε σε εφαρμογή στο πλαίσιο των μεταβατικών ρυθμίσεων χωρίς να προσαρμοστούν οι ειδικοί όροι για τις αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του μέτρου 215 μέσω τροποποίησης του εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020. Συνεπώς, για τις ρουμανικές αρχές, το ποσό των ενισχύσεων που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο παρέμεινε εκείνο του ΕΠΑΑ 2007-2013 μέχρι το 2019, τελευταίο έτος των μεταβατικών υποχρεώσεων του μέτρου 215, για τις οποίες οι αντισταθμιστικές ενισχύσεις ως προς το επίδικο επιμέρους μέτρο χορηγήθηκαν μέχρι την προθεσμία της 30ής Ιουνίου 2020, όπως προβλέπεται στο άρθρο 75, παράγραφος 1, του κανονισμού 1306/2013.
- 99 Επιπλέον, όπως επισημαίνεται στην επιστολή των ρουμανικών αρχών της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, τα προγραμματικά έγγραφα για την εφαρμογή των μέτρων του ΕΠΑΑ 2007-2013 (οδηγός αιτούντος, εγχειρίδια και διαδικασίες για τη διαχείριση των αιτήσεων ενίσχυσης, εγχειρίδια και διαδικασίες για την έγκριση ενίσχυσης) έχουν εγκριθεί με υπουργική απόφαση και αποτελούν εθνική νομοθεσία. Αυτά με τη σειρά τους περιέχουν τα ποσά που περιλαμβάνονται στο δελτίο του μέτρου 215.
- 100 Τέταρτον, όπως αναφέρει το όργανο συμβιβασμού στην έκθεσή του στο πλαίσιο της διαδικασίας 19/RO/796, θα πρέπει συνεπώς να γίνει δεκτό ότι η τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 και η απόφαση έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης ήταν απαραίτητες προκειμένου οι ρουμανικές αρχές να μειώσουν τις καταβαλλόμενες αντισταθμιστικές ενισχύσεις. Επομένως, ορθώς υποστήριξαν οι τελευταίες ότι η συμμόρφωση με τους σχετικούς κανόνες της Ένωσης και, ειδικότερα, με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006 (βλ. σκέψη 91 ανωτέρω), καθώς και με τη σχετική εθνική νομοθεσία που θεσπίστηκε για την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος, δεν επέτρεπαν την τροποποίηση, μετά την ημερομηνία κοινοποίησης των

διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του ποσοστού ενίσχυσης και της μεθόδου υπολογισμού σχετικά με το επίδικο επιμέρους μέτρο που εγκρίθηκε από την Επιτροπή με την απόφαση C(2012) 3529 final της 25ης Μαΐου 2012.

- 101 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, ήτοι του ότι οι μέθοδοι υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο και τα οικονομικά του αποτελέσματα αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικής διαπραγματεύσεως με την Επιτροπή, η οποία, με επιστολή της 4ης Απριλίου 2012 και με την απόφαση C(2012) 3529 final, της 25ης Μαΐου 2012, τις είχε αποδεχθεί ρητά ως σύμφωνες με τον κανονισμό 1698/2005, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν είναι ικανές να ακυρώσουν, με άμεση ισχύ, τις μεθόδους αυτές και τα αποτελέσματά τους και, ως εκ τούτου, να θέσουν τέλος στις δικαιολογημένες προσδοκίες της Ρουμανίας.
- 102 Τις δικαιολογημένες προσδοκίες της Ρουμανίας ότι τα ποσοστά αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το επίδικο επιμέρους μέτρο, τα οποία καθορίστηκαν από το ΕΠΑΑ 2007-2013, μεταφέρθηκαν στο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020 (βλ. σκέψη 98 ανωτέρω) και περιλήφθηκαν στην εθνική νομοθεσία (βλ. σκέψη 99 ανωτέρω), θα τηρούνταν καθ' όλη τη διάρκεια των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν από τους δικαιούχους και παρατάθηκαν μετά τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Επιτροπή τις παραβίασε όταν αποφάσισε να εφαρμόσει κατ' αποκοπήν διόρθωση 25 % και να αποκλείσει τις δαπάνες που αντιστοιχούν στο επίδικο επιμέρους μέτρο από τη χρηματοδότηση της Ένωσης.
- 103 Το ως άνω συμπέρασμα δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση από το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η απόφαση της 14ης Μαρτίου 2013, Agrargenossenschaft Neuzelle (C-545/11, EU:C:2013:169), εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση. Πράγματι, στη σκέψη 31 της εν λόγω απόφασης επισημαίνεται ότι το άρθρο 30 του κανονισμού 1782/2003 προβλέπει ότι τα αναφερόμενα στο παράρτημα I του κανονισμού αυτού καθεστώτα στήριξης εφαρμόζονται με την επιφύλαξη πιθανής αναθεώρησης ανά πάσα στιγμή, υπό το πρίσμα των εξελίξεων στην αγορά και την κατάσταση του προϋπολογισμού. Στη σκέψη 32 της ίδιας απόφασης αναφέρεται ότι η αιτιολογική σκέψη 22 του εν λόγω κανονισμού αναφέρει ότι τα κοινά καθεστώτα στήριξης πρέπει να προσαρμόζονται στις εξελίξεις, εν ανάγκη εντός στενών χρονικών ορίων, και ότι οι δικαιούχοι δεν δύνανται, συνεπώς, να επαφίενται στο γεγονός ότι οι συνθήκες στήριξης θα παραμείνουν αμετάβλητες και θα πρέπει να είναι έτοιμοι για πιθανή αναθεώρηση των καθεστώτων με βάση τις εξελίξεις στην αγορά. Το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 33 της εν λόγω απόφασης, ότι ένας συνετός και ενημερωμένος επιχειρηματίας ήταν σε θέση να προβλέψει ότι οι άμεσες ενισχύσεις βάσει των καθεστώτων εισοδηματικής στήριξης μπορούσαν να μειωθούν κατόπιν αναθεώρησης, σε συνάρτηση με την εξέλιξη των αγορών και της καταστάσεως του προϋπολογισμού. Ωστόσο, σε αντίθεση με την περίπτωση που εξέτασε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 14ης Μαρτίου 2013 στην υπόθεση C-545/11, Agrargenossenschaft Neuzelle (EU:C:2013:169), στην προκείμενη περίπτωση η νομοθεσία της Ένωσης δεν επιτρέπει να τροποποιηθεί ανά πάσα στιγμή το ΕΠΑΑ 2007-2013 και οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν έναντι των δικαιούχων, όπως προκύπτει από το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006, που μνημονεύεται στη σκέψη 91 ανωτέρω.
- 104 Επιπλέον, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλεστεί στην υπό κρίση υπόθεση την εφαρμογή της απόφασης της 3ης Απριλίου 2017 στην υπόθεση Γερμανία κατά Επιτροπής (T-28/16, EU:T:2017:242, σκέψεις 93 έως 97), προκειμένου να αντικρούσει ότι η Ρουμανία δικαίως διατήρησε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της. Πράγματι, με την απόφαση εκείνη, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν δυνατό η εκ μέρους της Επιτροπής έγκριση του προγράμματος ανάπτυξης της αγροτικής οικονομίας και των αγροτικών περιοχών της Βαυαρίας (Γερμανία) για

την περίοδο 2007-2013 να ισοδυναμεί με παραίτησή της από την απαίτηση για συγκριτικά κριτήρια επιλογής, όπερ, εν πάση περιπτώσει, θα κατέληγε σε υπέρβαση των αρμοδιοτήτων της. Ωστόσο, η κατάσταση στην υπό κρίση υπόθεση δεν είναι παρεμφερής με εκείνη που εξετάστηκε στην εν λόγω απόφαση. Ειδικότερα στην προκείμενη περίπτωση, η Επιτροπή, η οποία είχε στη διάθεσή της όλα τα αναγκαία στοιχεία, αποφάσισε, εντός του ευρέος περιθωρίου διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, να εγκρίνει την τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 για να συμπεριλάβει σε αυτό το μέτρο 215 (και, επομένως, το επίδικο επιμέρους μέτρο) ως σύμφωνο με τον κανονισμό 1698/2005 και, επομένως, και με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού. Με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή ενέκρινε μέθοδο υπολογισμού των ποσοστών αντισταθμιστικής ενίσχυσης σχετικά με το επίδικο επιμέρους μέτρο, η οποία δεν λάμβανε υπόψη την εξοικονόμηση που προέκυπτε από τα ζώα που δεν αγοράστηκαν και το πραγματικό βάρος των ζώων για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ζωοτροφών. Επιπλέον, από την απόφαση της 3ης Απριλίου 2017 στην υπόθεση Γερμανία κατά Επιτροπής (Τ-28/16, ΕΥ:Τ:2017:242), δεν προκύπτει ότι τα μέτρα του εν λόγω προγράμματος ανάπτυξης αποτέλεσαν, όπως και στην υπό κρίση υπόθεση, αντικείμενο ειδικής διαπραγμάτευσης.

- 105 Πρέπει επίσης να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, το οποίο πρότεινε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να εφαρμοστεί στην υπό κρίση υπόθεση η νομολογία που απορρέει από την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018, Πορτογαλία κατά Επιτροπής (Τ-31/17, ΕΥ:Τ:2018:830, σκέψη 93).
- 106 Πράγματι, στη σκέψη 93 της απόφασης της 22ας Νοεμβρίου 2018 στην υπόθεση Πορτογαλία κατά Επιτροπής (Τ-31/17, ΕΥ:Τ:2018:830), κρίθηκε ότι τα γενικά προγράμματα έχουν τον χαρακτήρα προβλέψεως, με αποτέλεσμα η Επιτροπή, εγκρίνοντας τα εν λόγω προγράμματα, να μη λαμβάνει, κατ' αρχήν, οριστικώς θέση επί της συμβατότητας των μέτρων που αυτά περιέχουν προς το σύνολο των εφαρμοστέων κανόνων του δικαίου της Ένωσης και, ως εκ τούτου, επί της επιλεξιμότητας των μέτρων αυτών για χρηματοδότηση από την Ένωση. Το Γενικό Δικαστήριο πρόσθεσε ότι δεν είναι δυνατόν να συναχθεί απλώς και μόνον από την έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής ενός γενικού προγράμματος ούτε ότι τα μέτρα που περιέχονται στο πρόγραμμα αυτό είναι κατ' ανάγκην σύμφωνα με το σύνολο των εφαρμοστέων κανόνων του δικαίου της Ένωσης ούτε ότι η επιλεξιμότητα των μέτρων για χρηματοδότηση από την Ένωση δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί από την Επιτροπή, ιδίως κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας εκκαθάρισεως ως προς τη συμμόρφωση που προβλέπεται στο άρθρο 31 του κανονισμού 1290/2005, και παραπέμπει στα σημεία 48, 49, 52 και 59 των προτάσεων της γενικής εισαγγελείας J. Kokott στην υπόθεση Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής (C-4/17 P, ΕΥ:C:2018:237).
- 107 Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι, στη σκέψη 96 της απόφασης της 22ας Νοεμβρίου 2018 στην υπόθεση Πορτογαλία κατά Επιτροπής (Τ-31/17, ΕΥ:Τ:2018:830), επισημαίνεται ρητά ότι η απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του επίμαχου εθνικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης δεν αποφάνθηκε ειδικώς επί της συμβατότητας του επιμέρους μέτρου του επίμαχου προγράμματος προς το σύνολο των εφαρμοστέων διατάξεων στον τομέα του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ). Επιπλέον, το διατακτικό της απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση της τροποποίησης του εν λόγω προγράμματος ανέφερε ότι η έγκριση στην οποία προέβη η απόφαση «δεν κάλυπτ[ε] τους λεπτομερείς κανόνες ελέγχου και τις κυρώσεις που θα εξετ[άζονταν] στο πλαίσιο των λογιστικών ελέγχων του ΕΓΤΕ». Επομένως, λαμβανομένου υπόψη του γράμματος της απόφασης έγκρισης και του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εκδόθηκε, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι «παρέσχε στις πορτογαλικές αρχές, κατά την έκδοση της αποφάσεως αυτής, σαφείς, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες πληροφορίες ως προς την επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση από την Ένωση των δαπανών που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ελέγχου που μνημονεύονται στο σημείο 4.6 του

- παραρτήματος I του υποπρογράμματος για την αυτόνομη περιφέρεια των Αζορών» (Πορτογαλία). Συνεπώς, οι κρίσεις της εν λόγω απόφασης δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην υπό κρίση υπόθεση. Πράγματι, όπως σημειώνεται στις σκέψεις 84, 101 και 102 ανωτέρω, η Επιτροπή διαπραγματεύτηκε στην προκείμενη περίπτωση ειδικά το περιεχόμενο του επίδικου επιμέρους μέτρου. Συνεπώς, η απόφαση έγκρισης της τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 δεν μπορεί να έχει απλώς χαρακτήρα «προβλέψεως».
- 108 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής με το οποίο προβάλλεται ότι, παρά την απουσία ρητών αναθεώρησης στις συμβάσεις με τους δικαιούχους, η Ρουμανία είχε βρει, εντός του νομικού της πλαισίου, τρόπο να μειώσει τις ενισχύσεις για τα υπόλοιπα επιμέρους μέτρα του μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013 και μετά το 2015, υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων που παρατίθενται στις σκέψεις 91 έως 100 ανωτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι το επιχείρημα αυτό δεν αποδεικνύει ότι, στην περίπτωση του επίδικου επιμέρους μέτρου, η Ρουμανία είχε επίσης βρει τρόπο να μειώσει τα ποσοστά αντισταθμιστικής ενίσχυσης. Επιπλέον, η Ρουμανία ενημέρωσε την Επιτροπή στις επιστολές της 9ης Ιουλίου 2018 και της 8ης Ιανουαρίου και 12ης Φεβρουαρίου 2019 ότι, λόγω της μείωσης των αντισταθμιστικών ενισχύσεων για άλλα επιμέρους μέτρα, οι δικαιούχοι είχαν κινηθεί ένδικες διαδικασίες με αίτημα την πλήρη καταβολή της ενίσχυσης σύμφωνα με το ΕΠΑΑ 2007-2013 και με την εθνική νομοθεσία.
- 109 Εν προκειμένω, η Ρουμανία ορθώς υποστήριξε στην επιστολή της 11ης Σεπτεμβρίου 2019 ότι η πρόταση της Επιτροπής να συμπεριλάβει, μετά την υποβολή των αιτήσεων ενισχύσεων για το πέμπτο και τελευταίο έτος δέσμευσης στο πλαίσιο του μέτρου 215, νέα στοιχεία στη μεθοδολογία υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων, πέραν εκείνων που ήταν γνωστά κατά την υπογραφή των δεσμεύσεων, συνιστούσε κίνδυνο για τους δικαιούχους λόγω της έλλειψης προβλεψιμότητας των παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τους οικονομικούς και χρηματοοικονομικούς δείκτες από τους οποίους εξαρτιόταν η βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, ή ακόμη, σε ορισμένες ακραίες περιπτώσεις, η συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας των προβληματικών εκμεταλλεύσεων.
- 110 Οι δεσμεύσεις που υπέγραψαν οι δικαιούχοι στο πλαίσιο του μέτρου 215 επέχουν θέση σύμβασης, συνάπτονται για ελάχιστη περίοδο πέντε ετών και προβλέπουν υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνουν εθελοντικά οι δικαιούχοι σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους προς τις βασικές απαιτήσεις, τις απαιτήσεις και τις δράσεις που αφορούν κάθε επιμέρους μέτρο στο οποίο έχουν πρόσβαση, καθώς και με τους κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης που ισχύουν για τις γεωργικές εκτάσεις που ανήκουν στην οικεία εκμετάλλευση και για τις γεωργικές δραστηριότητες που ασκούνται στην εκμετάλλευση αυτή. Λόγω των ως άνω δεσμεύσεων και της εκπνοής της προθεσμίας για την υποβολή πρότασης τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013, οι ρουμανικές αρχές δεν ήταν δυνατόν να εφαρμόσουν αντισταθμιστικές ενισχύσεις που δεν αντιστοιχούσαν στο επίπεδο που ορίζεται στο τεχνικό δελτίο του μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013.
- 111 Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι η Ρουμανία ήταν ενδεχομένως σε θέση να μειώσει τις ενισχύσεις και, ως εκ τούτου, να μειώσει τις απώλειές της από την άρνηση να επιβαρύνει τα γεωργικά ταμεία με τις εν λόγω δαπάνες όσον αφορά το επίδικο επιμέρους μέτρο, σε αντίθεση με ό,τι προέκυπτε από το εγκεκριμένο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, δεν είναι ικανό να της στερήσει τη δυνατότητα να επικαλεστεί λυσιτελώς τη δικαιολογημένη προσδοκία της ότι τα ποσοστά αντισταθμιστικής ενίσχυσης που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο, τα οποία καθορίστηκαν από το ΕΠΑΑ 2007-2013 και περιλήφθηκαν στην εθνική νομοθεσία (βλ. σκέψη 99 ανωτέρω) θα τηρούνταν. Επιπλέον, η ανάγκη να κινηθούν, στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου, διαδικασίες τροποποίησης των συμβάσεων και η ανάγκη να αντιμετωπιστούν τυχόν συνακόλουθες ένδικες διαδικασίες, όπως συνέβη στο πλαίσιο των άλλων επιμέρους μέτρων του

- μέτρου 215 του ΕΠΑΑ 2007-2013, συνιστούν ακριβώς τις επιπτώσεις της παραβίασης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης της Ρουμανίας και της αρχής της ασφάλειας δικαίου.
- 112 Ασφαλώς, αναγνωρίζεται ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία, η έγκριση από την Επιτροπή ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης δεν προσδίδει στο εν λόγω έγγραφο προγραμματισμού νομική ισχύ ανώτερη από εκείνη του δικαίου της Ένωσης και ότι, κατά συνέπεια, τόσο η Επιτροπή όσο και η Ρουμανία εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2015, Πολωνία κατά Επιτροπής, T-257/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:111, σκέψη 53). Ωστόσο, η Ρουμανία βασίζει τα επιχειρήματα με τα οποία προβάλλει ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης όχι μόνο στην έγκριση του ΕΠΑΑ 2007-2013, αλλά και στο γεγονός ότι το μέτρο 215 και η μέθοδος υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων που εφάρμοσε αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικής διαπραγμάτευσης, καθώς και στο γεγονός ότι, κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο της γνωστοποιήθηκαν οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η νομοθεσία της Ένωσης, και συγκεκριμένα το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006, δεν παρείχε πλέον δυνατότητα τροποποίησης του εν λόγω προγράμματος. Η δε ratio legis της ως άνω διάταξης είναι ακριβώς να διασφαλιστεί η σταθερότητα των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΑΑ 2007-2013.
- 113 Στο μέτρο που το γράμμα του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, σύμφωνα με το οποίο οι ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων καλύπτουν το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα που απορρέουν από την αναληφθείσα δέσμευση (βλ. σκέψη 45 ανωτέρω), δεν αναφέρει τον τρόπο υπολογισμού των πρόσθετων δαπανών που επιβαρύνουν τους γεωργούς και στο μέτρο που η Επιτροπή διαθέτει ευρύ περιθώριο διακριτικής ευχέρειας για να αποφασίσει εάν μια μέθοδος υπολογισμού των ποσοστών αντισταθμιστικής ενίσχυσης οδηγεί σε αντισταθμιστική ενίσχυση των δικαιούχων αυτής πέραν του προσήκοντος μέτρου, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην έγκριση από την Επιτροπή, κατόπιν ειδικών διαπραγματεύσεων με τις ρουμανικές αρχές, της μεθόδου που είχαν προσδιορίσει οι τελευταίες. Με άλλα λόγια, η έγκριση από την Επιτροπή της τροποποίησης του ΕΠΑΑ 2007-2013 με την απόφαση C(2012) 3529 final της 25ης Μαΐου 2012 και η εκπνοή της προθεσμίας για την τροποποίησή του καθιστούν δυνατό να θεωρηθεί ότι η τελευταία δημιούργησε προσδοκίες που δεν βασίζονται μόνο στο γεγονός ότι το επίδικο επιμέρους μέτρο δεν θα τροποποιείτο πλέον, αλλά και στο γεγονός ότι οι προσδοκίες των ρουμανικών αρχών παρέμεναν δικαιολογημένες υπό την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 70 και 71 ανωτέρω, μετά την επίδοση σε αυτές των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 114 Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το δικαίωμα σε χρηματοδότηση της Ένωσης των αντισταθμιστικών ενισχύσεων που αφορούν το επίδικο επιμέρους μέτρο σύμφωνα με το ποσό που καθορίζεται στο ΕΠΑΑ 2007-2013 και μεταφέρθηκε στο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020, το οποίο εγκρίθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2015) 3508 της Επιτροπής της 26ης Μαΐου 2015, σε αντάλλαγμα των δεσμεύσεων που ανέλαβαν και εκπλήρωσαν οι γεωργοί για περίοδο πέντε ετών (ήτοι της αύξησης του χώρου που διατίθεται σε κάθε ζώο κατά 10 % και της συνακόλουθης μείωσης του αριθμού των ζώων), δεν μπορεί να επηρεαστεί και να τροποποιηθεί λόγω μεταγενέστερων γεγονότων, όπως οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διότι αυτό θα έπληττε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ρουμανικών αρχών.

- 115 Με βάση όλα τα ανωτέρω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν τήρησε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και, κατά συνέπεια, την αρχή της ασφάλειας δικαίου, απόρροια της οποίας είναι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ. σκέψη 69 ανωτέρω).
- 116 Επομένως, η τέταρτη και η πέμπτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να γίνουν δεκτές.

Επί της τρίτης αιτίας της του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με την οποία προβάλλεται παράβαση του άρθρου 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 και των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων

- 117 Η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων. Επισημαίνει ότι, όπως καταδεικνύει το όργανο συμβιβασμού στην έκθεσή του στο πλαίσιο της διαδικασίας 17/RO/796 (βλ. σκέψη 15 ανωτέρω) το ζήτημα αυτό είχε ήδη τεθεί όσον αφορά την εκτελεστική απόφαση 2018/873. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή θεώρησε εσφαλμένα ότι η ύπαρξη μιας φερόμενης εσφαλμένης μεθόδου υπολογισμού ήταν συγκρίσιμη με τις περιπτώσεις παρατυπιών που διέπονται από το άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014. Πράγματι, η περίπτωση που καλύπτεται από την ως άνω διάταξη αφορούσε τη συμπεριφορά των δικαιούχων των κεφαλαίων. Στην προκειμένη περίπτωση, δεν τίθεται θέμα ελλείψεων στην επαλήθευση της νομιμότητας και του νομοτύπου των αιτήσεων που οδήγησαν σε αντισταθμιστική ενίσχυση στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου. Επιπλέον, σε περίπτωση εσφαλμένης μεθόδου υπολογισμού, θα ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί, χωρίς δυσανάλογη προσπάθεια, το ακριβές ποσό των διορθώσεων. Δεδομένου ότι η διαπίστωση ότι μια μέθοδος υπολογισμού είναι εσφαλμένη δεν μπορεί να συνδεθεί με υποθέσεις παρατυπιών υπό την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να οδηγήσει στην εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης.
- 118 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι ορθώς στηρίχθηκε στο άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, δεδομένου ότι οι πληροφορίες από τον δεύτερο έλεγχο δεν της έδιναν τη δυνατότητα να προσδιορίσει το ποσό της υπεραντισταθμιστικής με μεγαλύτερη ακρίβεια μέσω υπολογισμού ή παρεκβολής, όπως απαιτείται από το άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3, του εν λόγω κανονισμού. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι κατά τον πρώτο έλεγχο οι παρατυπίες χαρακτηρίστηκαν ταυτόχρονα ως «μη επιλέξιμες δαπάνες» και ως «έλλειψη βασικού ελέγχου» σε σχέση με τους αντίστοιχους ελέγχους για την επαλήθευση της συμμόρφωσης της αίτησης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας που προβλέπονται στη νομοθεσία της ΕΕ και ορίζονται στο ΕΠΑΑ 2007-2013. Ωστόσο, η απόφαση που ελήφθη μετά τον πρώτο έλεγχο δεν αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης και ο δεύτερος έλεγχος καταλήγει στη διαπίστωση ότι υπήρξαν «εκτεταμένες παρατυπίες» και «αμέλειες στην αντιμετώπιση παρατυπιών ή δόλιων πρακτικών», χωρίς να γίνεται λόγος για έλλειψη βασικού ελέγχου υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων. Κατά την Επιτροπή, οι όροι «κατ' αποκοπήν διόρθωση» χρησιμοποιήθηκαν και στους δύο ελέγχους και, όσον αφορά την ορολογία που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της διόρθωσης, οι όροι «εσφαλμένα ποσοστά ενίσχυσης» και «υπερεκτιμημένα ποσά ενισχύσεων» αναφέρονται στην ίδια πτυχή, στο ότι δηλαδή τα εσφαλμένα ποσοστά ενίσχυσης είχαν ως αποτέλεσμα την υπερεκτίμηση των προς πληρωμή ποσών. Συναφώς, το άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 αφορούσε την εφαρμογή του άρθρου 52, παράγραφος 1, του κανονισμού

1306/2013, το οποίο συμπεριλάμβανε κάθε δαπάνη που δεν είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης και το ΕΓΤΑΑ, καθώς και την υπεραντιστάθμιση της υπό κρίση υπόθεσης, η οποία ήταν αποτέλεσμα της εφαρμογής εσφαλμένης μεθόδου υπολογισμού.

- 119 Υπό την έννοια αυτή, υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1306/2013, όταν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι οι δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία, εκδίδει απόφαση για τον καθορισμό των ποσών που πρέπει να αποκλειστούν από την ενωσιακή χρηματοδότηση. Σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, η Επιτροπή εκτιμά τα ποσά που πρέπει να αποκλειστούν με βάση τη σοβαρότητα της διαπιστούμενης μη συμμόρφωσης. Προς τούτο, λαμβάνει δεόντως υπόψη το είδος της παράβασης και την οικονομική ζημία που υπέστη η Ένωση. Περαιτέρω, βασίζει τον αποκλεισμό στον προσδιορισμό των αδικαιολογήτως δαπανηθέντων ποσών και, σε περίπτωση που ο υπολογισμός των εν λόγω ποσών απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια, δύναται να εφαρμόζει, μεταξύ άλλων, κατ' αποκοπήν διορθώσεις. Οι κατ' αποκοπήν διορθώσεις εφαρμόζονται μόνο όταν, λόγω της φύσης της περίπτωσης ή επειδή το κράτος μέλος δεν διαβίβασε στην Επιτροπή τις απαραίτητες πληροφορίες, δεν είναι εφικτό, με λογική προσπάθεια, να προσδιοριστεί ακριβέστερα η οικονομική ζημία που υπέστη η Ένωση.
- 120 Το άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 λαμβάνει υπόψη τις περιστάσεις υπό τις οποίες τα αδικαιολογήτως δαπανηθέντα ποσά μπορούν ή όχι να προσδιοριστούν με λογική προσπάθεια και με τη συνδρομή των κρατών μελών.
- 121 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, εδάφιο 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, «[η] Επιτροπή, για να προσδιορίσει τα ποσά που ενδέχεται να αποκλειστούν από τη χρηματοδότηση της Ένωσης, όταν διαπιστώσει ότι οι δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία και, όσον αφορά το ΕΓΤΑΑ, σύμφωνα με την εφαρμοστέα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, βασίζεται στις δικές της διαπιστώσεις και λαμβάνει υπόψη της τα στοιχεία που διαβιβάστηκαν από τα κράτη μέλη στη διάρκεια της διαδικασίας εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση, η οποία διεξήχθη σύμφωνα με το άρθρο 52 του κανονισμού [...] 1306/2013».
- 122 Το άρθρο 12, παράγραφος 3, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 προβλέπει τα εξής:
- «Όταν τα αδικαιολογήτως δαπανηθέντα ποσά δεν μπορούν να προσδιορισθούν σύμφωνα με την παράγραφο 2, η Επιτροπή μπορεί να προσδιορίσει τα ποσά που πρέπει να αποκλειστούν εφαρμόζοντας κατά παρεκβολή διορθώσεις. Για να δοθεί η δυνατότητα στην Επιτροπή να προσδιορίσει τα σχετικά ποσά, τα κράτη μέλη μπορούν, εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από την Επιτροπή στη διάρκεια της διαδικασίας εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση, να υποβάλουν υπολογισμό του ποσού που πρέπει να αποκλειστεί από τη χρηματοδότηση της Ένωσης, με παρεκβολή, βάσει στατιστικών μέσων, των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργήθηκαν σε αντιπροσωπευτικό δείγμα των εν λόγω περιπτώσεων. Το δείγμα λαμβάνεται από πληθυσμό για τον οποίο εύλογα αναμένεται να διαπιστωθεί η προσδιορισθείσα μη συμμόρφωση.»
- 123 Το άρθρο 12, παράγραφοι 6 και 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες δεν πληρούνται οι όροι προσδιορισμού των ποσών που πρέπει να αποκλειστούν από τη χρηματοδότηση της Ένωσης, όπως προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 12 του εν λόγω κανονισμού. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επιβάλλει κατ' αποκοπήν διορθώσεις, το ύψος των οποίων καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης και τη δική της εκτίμηση για τον κίνδυνο οικονομικής ζημίας στην Ένωση.

124 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 6, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, προβλέπονται τα εξής:

«Όταν δεν πληρούνται οι όροι προσδιορισμού των ποσών που πρέπει να αποκλειστούν από τη χρηματοδότηση της Ένωσης, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3, ή όταν η φύση της υπόθεσης δεν επιτρέπει τον προσδιορισμό των ποσών που πρέπει να αποκλειστούν βάσει των εν λόγω παραγράφων, η Επιτροπή επιβάλλει τις κατάλληλες κατ' αποκοπήν διορθώσεις λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης, καθώς και τη δική της εκτίμηση για τον κίνδυνο πρόκλησης οικονομικής ζημίας στην Ένωση.

Το επίπεδο της κατ' αποκοπήν διόρθωσης καθορίζεται λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το είδος της μη συμμόρφωσης που διαπιστώθηκε. Προς τούτο, οι ελλείψεις ως προς τους ελέγχους υποδιαιρούνται σε ελλείψεις που αφορούν βασικούς και επικουρικούς ελέγχους, ως εξής:

α) βασικοί έλεγχοι είναι οι διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι που απαιτούνται για να κριθεί η επιλεξιμότητα της ενίσχυσης και η σχετική επιβολή μειώσεων και ποινών·

β) επικουρικοί έλεγχοι είναι όλες οι άλλες διοικητικές πράξεις που απαιτούνται για την ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων.

Εάν, στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση, διαπιστωθούν διαφορετικές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που μεμονωμένα θα οδηγούσαν σε χωριστές κατ' αποκοπήν διορθώσεις, τότε επιβάλλεται μόνο η υψηλότερη κατ' αποκοπήν διόρθωση.»

125 Το άρθρο 12, παράγραφος 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 ορίζει τα εξής: «[κ]ατά τον καθορισμό του ύψους των κατ' αποκοπήν διορθώσεων, η Επιτροπή λαμβάνει ειδικά υπόψη τις ακόλουθες περιστάσεις, οι οποίες αποδεικνύουν αυξημένη σοβαρότητα των ελλείψεων που συνιστά μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης».

126 Όσον αφορά τον βαθμό σοβαρότητας, το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι ο βαθμός αυτός είναι υψηλότερος και, ως εκ τούτου, υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, όταν «διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος δεν εφαρμόζει σύστημα ελέγχου ή το σύστημα εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις και υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παρατυπιών ή δόλιων πρακτικών [...]».

127 Έχει κριθεί ότι διόρθωση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων αποσκοπεί στην αποφυγή επιβαρύνσεως των ταμείων με ποσά τα οποία δεν χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση σκοπού επιδιωκόμενου από την οικεία κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί κύρωση. Έτσι, η νομολογία έχει αναγνωρίσει ότι με τους καθοριζόμενους στις κατευθυντήριες γραμμές κατ' αποκοπήν συντελεστές καθίσταται δυνατή η τήρηση του δικαίου της Ένωσης και συγχρόνως η αποτελεσματική διαχείριση των πόρων της Ένωσης, καθώς και η αποφυγή της εκ μέρους της Επιτροπής ασκήσεως της διακριτικής ευχέρειάς της κατά τρόπο που να συνεπάγεται για τα κράτη μέλη υπέρμετρες και δυσανάλογες διορθώσεις (πρβλ. απόφαση της 6ης Ιουλίου 2015, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-44/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:469, σκέψη 87 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 128 Η νομολογία έχει διευκρινίσει περαιτέρω ότι, όταν δεν είναι εφικτή η ακριβής αποτίμηση των απωλειών που υπέστη η Ένωση, επιτρέπεται η εκ μέρους της Επιτροπής επιβολή κατ' αποκοπήν διορθώσεως βάσει των οδηγιών που περιέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων (πρβλ. απόφαση της 6ης Ιουλίου 2015, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-44/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:469, σκέψη 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 129 Όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 48 ανωτέρω, το σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων ορίζει τα ακόλουθα:
- «Όταν “διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος δεν εφαρμόζει σύστημα ελέγχου ή το σύστημα εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις και υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών”, δικαιολογείται διόρθωση 25 %, καθώς εύλογα μπορεί να θεωρηθεί ότι η δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων, χωρίς κυρώσεις, θα προκαλέσει εξαιρετικά μεγάλες ζημίες στον προϋπολογισμό της Ένωσης.
- [...]
- 130 Από τη νομολογία προκύπτει ότι, σύμφωνα με το σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, σε περιπτώσεις από τις οποίες προκύπτει υψηλότερος βαθμός σοβαρότητας των διαπιστωθεισών ελλείψεων, συνεπώς και μεγαλύτερος κίνδυνος απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφος 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, η Επιτροπή εφαρμόζει κατ' αρχήν κατ' αποκοπήν διόρθωση 25 %. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή μπορεί να καθορίσει ακόμη υψηλότερο ποσοστό διόρθωσης. Επομένως, κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 100 % δικαιολογείται όταν οι ελλείψεις του συστήματος ελέγχου είναι τόσο σοβαρές ώστε να συνιστούν πλήρη αποτυχία συμμόρφωσης προς τους κανόνες της Ένωσης, καθιστώντας παράτυπες όλες τις πληρωμές (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-404/19 P, EU:C:2020:1041, σκέψη 58).
- 131 Στην προκείμενη περίπτωση, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη συνοπτική έκθεση και την τελική θέση που περιλαμβάνεται στην επιστολή της 14ης Απριλίου 2020, η Επιτροπή στήριξε την επιβολή κατ' αποκοπήν διόρθωσης στην ύπαρξη σημαντικού κινδύνου για τα γεωργικά ταμεία λόγω της εφαρμογής από τις ρουμανικές αρχές ενός συστήματος διαχείρισης και ελέγχου για το μέτρο 215 σχετικά με την καλή διαβίωση των ζώων, το οποίο ήταν «σοβαρά ελλιπές όσον αφορά τα ποσοστά ενίσχυσης για το επίδικο επιμέρους μέτρο». Κατά την Επιτροπή, η έλλειψη αυτή, η οποία επηρέασε όλες τις ενισχύσεις στο πλαίσιο του επίδικου επιμέρους μέτρου, είχε συστημικό χαρακτήρα. Πιο συγκεκριμένα, έκρινε ότι υπήρχαν ενδείξεις για εκτεταμένες παρατυπίες που οδηγούσαν σε συστηματική αντισταθμιστική ενίσχυση των γεωργών πέραν του προσήκοντος μέτρου. Δεδομένου ότι οι ρουμανικές αρχές δεν είχαν προσκομίσει υπολογισμό του κινδύνου που διέτρεχαν τα γεωργικά ταμεία αλλά, ωστόσο, είχαν προσδιορίσει τον πληθυσμό τον οποίον αφορούσε ο κίνδυνος, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν εύλογο να υποτεθεί ότι η δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων, χωρίς κυρώσεις, θα προκαλούσε εξαιρετικά μεγάλες ζημίες στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ως εκ τούτου, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή αποφάσισε να εφαρμόσει κατ' αποκοπήν διόρθωση ύψους 25 %.
- 132 Όσον αφορά τον έλεγχο της αναλογικότητας της κατ' αποκοπήν διόρθωσης που εφάρμοσε η Επιτροπή, επισημαίνεται ότι στις περιστάσεις που, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, υποδηλώνουν υψηλότερο βαθμό

- σοβαρότητας των διαπιστωθεισών ελλείψεων και, ως εκ τούτου, μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, περιλαμβάνεται η περίπτωση στην οποία υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών (βλ. σκέψη 126 ανωτέρω).
- 133 Η ως άνω υπόθεση επαναλαμβάνεται στο σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, όπου προβλέπεται ότι «[ό]ταν διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος δεν εφαρμόζει σύστημα ελέγχου ή το σύστημα εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις και υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών», δικαιολογείται διόρθωση 25 %, καθώς εύλογα μπορεί να θεωρηθεί ότι η δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων, χωρίς κυρώσεις, θα προκαλέσει εξαιρετικά μεγάλες ζημιές στον προϋπολογισμό της Ένωσης» (βλ. σκέψεις 48 και 129 ανωτέρω).
- 134 Η έννοια της «παρατυπίας» ορίζεται στο σημείο 1.2 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων ως «[κ]άθε παράβαση διάταξης [ενωσιακού ή εθνικού δικαίου] που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός [της Ένωσης] ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από [την Ένωση], είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ιδίους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό [της Ένωσης], είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη».
- 135 Κατά τον ορισμό της έννοιας της «παρατυπίας» που δικαιολογεί την εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή ύψους 25 % στις δαπάνες, το σημείο 1.2 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων αναφέρεται επομένως σε «πράξεις» ή σε «παραλείψεις» των οικονομικών φορέων.
- 136 Στην προκειμένη περίπτωση, όπως αναφέρει το όργανο συμβιβασμού στην έκθεσή του στο πλαίσιο της διαδικασίας 19/RO/856 (βλ. σκέψη 25 ανωτέρω) και όπως επανέλαβε η Ρουμανία στην προσφυγή της, οι οικονομικοί φορείς, υπό την έννοια του σημείου 1.2 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, είναι οι δικαιούχοι που υπέβαλαν αίτηση ενίσχυσης βάσει των ποσοστών ενίσχυσης που προβλέπονται στο ΕΠΑΑ 2007-2013 που ενέκρινε η Επιτροπή.
- 137 Η παράβαση, όμως, του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005 που προβάλλει η Επιτροπή δεν προκύπτει, εν πάση περιπτώσει, από «πράξεις» ή «παραλείψεις» των δικαιούχων της ενίσχυσης, αλλά από τη μέθοδο υπολογισμού των ποσοστών στήριξης που εφάρμοσαν οι ρουμανικές αρχές.
- 138 Συνεπώς, δεν είναι ορθός ο νομικός χαρακτηρισμός της μεθόδου υπολογισμού που αφορά το επίδικο επιμέρους μέτρο και του δημοσιονομικού του αποτελέσματος ως «εκτεταμένων παρατυπιών» και «αμελειών στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών», σύμφωνα με τους όρους των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 139 Εν προκειμένω, επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, εφόσον η Επιτροπή έχει εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές, αυτές τη δεσμεύουν και εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να εξακριβώσει εάν το εν λόγω θεσμικό όργανο τήρησε τους κανόνες με τους οποίους το ίδιο αυτοδεσμεύτηκε (πρβλ. απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2009 στην υπόθεση T-369/06, *Holland Malt κατά Επιτροπής*, EU:T:2009:319, σκέψη 167 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 140 Επιπλέον, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι οι «παρατυπίες» και οι «εκτεταμένες αμέλειες» που επισημαίνονται από την Επιτροπή στη συνοπτική έκθεση και την τελική της θέση μπορεί να αναφέρονται στις ρουμανικές αρχές και όχι στους δικαιούχους, πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα.
- 141 Είναι αληθές ότι οι ρουμανικές αρχές είχαν ενημερωθεί από την ημερομηνία κοινοποίησης των διαπιστώσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι από τις 18 Σεπτεμβρίου 2015 (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω) και, ομοίως, από την επιστολή της Επιτροπής της 21ης Μαρτίου 2016 (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω), για τη γνώμη του τελευταίου σε σχέση με την παρατυπία των ποσοστών ενίσχυσης όσον αφορά το επίδικο επιμέρους μέτρο. Ωστόσο, η Επιτροπή κακώς θεώρησε ότι οι ρουμανικές αρχές διέπραξαν εκτεταμένες παρατυπίες ή ότι επέδειξαν αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων πρακτικών, συνεχίζοντας να υποβάλλουν ελεύθερα αιτήσεις ενίσχυσης βάσει ποσοστού που επέτρεπε αντισταθμιστική ενίσχυση πέραν του προσήκοντος μέτρου. Πράγματι, η στάση των ρουμανικών αρχών εξηγείται από το γεγονός ότι, αφενός, είχαν λάβει διαβεβαιώσεις ότι η μέθοδος υπολογισμού που υποβλήθηκε στην Επιτροπή ήταν σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού 1698/2005 και του κανονισμού 1974/2006 και, αφετέρου, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1974/2006, τροποποίηση του ΕΠΑΑ 2007-2013 μπορούσε να πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015, υπό την προϋπόθεση ότι θα κοινοποιείτο από το κράτος μέλος το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2015.
- 142 Ο συστηματικός χαρακτήρας της μη λήψης μέτρων για τη μείωση ή ακόμη και την αναστολή των αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το επίδικο επιμέρους μέτρο δεν μπορεί να εξομοιωθεί στην προκείμενη περίπτωση με «εκτεταμένη παρατυπία» υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, που να δικαιολογεί την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διόρθωσης ύψους 25 %.
- 143 Όσον αφορά τη προβαλλόμενη δυνατότητα υποβολής παράτυπων αιτήσεων «χωρίς κυρώσεις» εκ μέρους των ενδιαφερόμενων δικαιούχων και την εφαρμογή υποτιθέμενων υπερεκτιμημένων ποσοστών ενίσχυσης, πρέπει να σημειωθεί ότι αυτό συνδέεται με τις πολυετείς δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΑΑ 2007-2013 και τις δικαιολογημένες προσδοκίες ότι το επίδικο επιμέρους μέτρο θα συνεχίσει να εφαρμόζεται.
- 144 Τέλος, η συμπεριφορά τόσο των ρουμανικών αρχών όσο και των ενδιαφερόμενων δικαιούχων δεν μπορεί να εξομοιωθεί με «εκτεταμένη» αμέλεια στην αντιμετώπιση παράτυπων ή δόλιων πρακτικών. Στην προκείμενη περίπτωση, λόγω της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των ρουμανικών αρχών στο ότι η μέθοδος υπολογισμού που συζητήθηκε το 2012 με την Επιτροπή ήταν σύμφωνη με τους ισχύοντες κανόνες, ουδεμία παράτυπη ή δόλια πρακτική δύναται να διαπιστωθεί. Πράγματι, οι αιτήσεις ενίσχυσης υποβλήθηκαν «νομοτύπως» σύμφωνα με το ισχύον εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης και οι ενισχύσεις καταβλήθηκαν «νομοτύπως» κατ' εφαρμογή των ποσοστών που προβλέπονται από το επίδικο επιμέρους μέτρο, τα οποία είχαν προηγουμένως εγκριθεί από την Επιτροπή και ίσχυαν τόσο κατά τη στιγμή που οι δικαιούχοι υπέγραψαν τις δεσμεύσεις όσο και κατά τη στιγμή που υπέβαλαν τις αιτήσεις ενίσχυσης στον οργανισμό πληρωμών.
- 145 Στο μέτρο που η ύπαρξη και η σοβαρότητα των παρατυπιών και της αμέλειας εκ μέρους των ρουμανικών αρχών, όπως προέκυψαν από τον συστηματικό χαρακτήρα της εφαρμογής υπερεκτιμημένων ποσοστών ενίσχυσης, ήταν αυτές που οδήγησαν την Επιτροπή να υποθέσει ότι υπήρχε κίνδυνος οικονομικής ζημίας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, και που τόσο η «ύπαρξη» των φερόμενων παρατυπιών ή αμέλειας όσο και «η σοβαρότητα ή ο

- συστηματικός τους χαρακτήρας» πρέπει να αποκλειστούν στην προκείμενη περίπτωση (βλ. σκέψεις 142 έως 144 ανωτέρω), η εφαρμογή διόρθωσης ύψους 25 % είναι, με τη σειρά της, αδικαιολόγητη βάσει του εν λόγω άρθρου, σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 146 Συνεπώς, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί τον νομικό χαρακτηρισμό, όταν επικαλέστηκε το άρθρο 12, παράγραφος 7, στοιχείο γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014, σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές της για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων, προκειμένου να δικαιολογήσει την εφαρμογή ποσοστού 25 % ως κατ' αποκοπήν διόρθωση.
- 147 Επιπλέον, όπως ορθώς υποστηρίζει η Ρουμανία, στο πλαίσιο του πρώτου ελέγχου, οι παρατυπίες που αφορούσαν τη μέθοδο υπολογισμού του επίδικου επιμέρους μέτρου και το οικονομικό του αποτέλεσμα είχαν χαρακτηριστεί από την Επιτροπή ταυτόχρονα ως «μη επιλέξιμες δαπάνες» και ως «έλλειψη βασικού ελέγχου» όσον αφορά τους ελέγχους για τη συμμόρφωση αίτησης ενίσχυσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας που προβλέπονται στην ενωσιακή νομοθεσία και ορίζονται στο ΕΠΑΑ 2007-2013. Μολονότι, όπως ορθά υποστηρίζει η Επιτροπή, η απόφαση που εκδόθηκε μετά τον πρώτο έλεγχο δεν αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης, παραμένει εντούτοις γεγονός ότι ο εσφαλμένος νομικός χαρακτηρισμός της «έλλειψης βασικού ελέγχου» καταδεικνύει ότι, από την αρχή της έρευνάς της, η Επιτροπή απέτυχε να προσδιορίσει το είδος της παράβασης που διέπραξαν οι ρουμανικές αρχές και τη δημοσιονομική διόρθωση που εφαρμόζεται στην προκείμενη περίπτωση.
- 148 Επομένως, η τρίτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτή και να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή κακώς έκρινε ότι η δημοσιονομική διόρθωση ύψους 25 % ήταν δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 52 του κανονισμού 1306/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 907/2014 και το σημείο 3.2.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων.
- 149 Με βάση όλα τα ανωτέρω, και χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί η πρώτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ευθύνη της Επιτροπής βάσει των άρθρων 76 έως 78 του κανονισμού 1605/2002 ούτε η δεύτερη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με την οποία προβάλλεται σφάλμα εκτιμήσεως όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού του ποσοστού αντισταθμιστικής ενίσχυσης ούτε η έκτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης, πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, να γίνει δεκτή η προσφυγή στο σύνολό της και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που αφορά τον αποκλεισμό ορισμένων δαπανών που πραγματοποίησε η Ρουμανία στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019 και οι οποίες ανέρχονται σε 18 717 475,08 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 150 Σύμφωνα με το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 151 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Ρουμανίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1734 της Επιτροπής της 18ης Νοεμβρίου 2020, για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), κατά το μέρος που αφορά τον αποκλεισμό ορισμένων δαπανών που πραγματοποίησε η Ρουμανία για τα οικονομικά έτη 2017 έως 2019 ύψους 18 717 475,08 ευρώ.
- 2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Ιανουαρίου 2023.

(υπογραφές)

ⁱ — Στη σκέψη 103 της απόφασης επήλθε τροποποίηση μετά την ανάρτηση του κειμένου στην Ψηφιακή Συλλογή Νομολογίας.